

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČNIKOVA ULICA 6 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izbija vsak dan opoldne — Mesečno naročnina 11.— Kr.
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje v Sloveniji in tujini: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO

Računi pri poštno čistočnem zavezi:
Ljubljana št. 10-381

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO.

Attacchi nemici in Tunisia respinti

Navi nemiche nei porti di Bona e di Bougie bombardate con visibili effetti

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 14 febbraio il seguente bollettino n. 993:

Nei settori tunisini sono stati respinti due attacchi locali.

L'aviazione dell'Asse ha distrutto in combattimento due apparecchi nemici. Dalle operazioni degli ultimi quattro giorni non sono ritornati alla base tre nostri velivoli.

Aerei britannici hanno bombardato Crete, colpendo l'asilo infantile »Regina Margherita« e numerosi fabbricati civili: sono segnalati tre morti e quindici feriti tra la popolazione.

Treni viaggiatori in Calabria e in Sicilia venivano ieri mitragliati da aeroplani nemici; accertati complessivamente un morto ed alcuni feriti. Uno degli appa-

recchi incursori è stato abbattuto nei pressi di Pachino (Siracusa).

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 13 febbraio il seguente bollettino n. 994:

In Tunisia il perdurare delle avverse condizioni atmosferiche ha limitato l'attività bellica a sporadiche azioni di pattuglie.

Questa notte navali alla fonda nei porti di Bona e di Bougie sono state attaccate da nostri bombardieri con visibili effetti. Velivoli nemici hanno lanciato bombe e mitragliato treni merci e viaggiatori in alcune località della Calabria e della Sicilia causando complessivamente 3 morti e 12 feriti tra il personale ed i passeggeri.

Un apparecchio è stato abbattuto nei pressi di Castelvetro dal tiro di una nostra batteria.

Sovražni napadi v Tunisu odbiti

Sovražne ladje v pristaniščih Bone in Bugieja bombardirane z vidnimi učinki

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 14. februarja naslednje 993. vojno poročilo:

Na tuniskem področju sta bila zavrnjena dva krajevna napada.

Osnovno letalstvo je v borbi sestrelilo dve sovražni letali. Z operacij zadnjih štirih dni se niso vrnila na oporišče tri naša letala.

Angleška letala so bombardirala Crot ne ter zadela več zavištev »Regina Margherita« in številne civilne zgradbe. Izmed prebivalstva so bili 3 ljudje ubiti, 15 pa ranjenih.

Sovražna letala so večkrat s strojnimi obdelovalni potniške vlake v Kalabriji in na Siciliji. V celoti je bila ena oseba ubita in nekaj ranjenih. Ena izmed napadov letal je bila sestreljena v bližini Pachina (Siracusa).

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 13. februarja 994. vojno poročilo:

V Tunisu so naša letala neugodne vremenske razmere omejile bojno delovanje na posamezne akcije patrol.

Naši bombniki so z vidnimi učinki napadli to noč zasedane ladje v pristaniščih Bone in Bougie.

Sovražna letala so metala bombe in obstreljevala s strojnimi tovarne in potniške vlake v nekaterih krajih Kalabrije in Sicilije ter povzročila skupno 3 mrtve in 12 ranjenih med osebjem in potniki. V bližini Castelvetro je strel naša baterija zadel sovražno letalo, ki je padlo na tla.

Princ Piemontski v Turinu

Turin, 13. febr. s. Princ Piemontski, ki je nepričakovano prisel v Turin, je sprejel za toponike oblasti in obiskal kraje, ki so bili prizadeti med zadnjim sovražnim letalskim napadom.

Brezprimerno junaštvo alincev v zimskih bojih na ruskih stepah

Rim, 14. febr. s. (Poročilo posebnega dopisnika agencije Stefani.) V svoji primitivni mentaliteti so boljševiki mislili, da so dnevi pred Božičem iz psiholoških razlogov najprimernejši za napad na postojanke planinskih oddelkov bataljonov »Aquila« in »Saluzzo«. Na italijanski strani pa so bili kljub mislim na dom in svoje budno na straži in niso izgubili niti za trenutke sovražnika izpred oči. Dnevi pred Božičem so bili tudi dnevi pozornosti v orožju in v tem mnenju ohranili do 22. in 23. decembra 1942 hrabri planinci pripravljali na zavrnitev sovražnega napada.

Dne 22. decembra so boljševiki z velikimi silami napadli frontalno desno bok in hrbet 143. stotnjice planinskega batalja »Aquila«, ki je bil postrojen na odprtem polju. Izkoristili so megle in udarili za hrbet obrambne postrojbe pri Novokitju. Italijani so skrajno odločno in naglo reagirali. Prva stotinja smučarskega batalona »Monte Cervino« je izvedla protinapad in zapletla nasprotnika frontalno v borbo s svojimi odredi strnjencarjev, ki so bili oprejeni z dvema mlinarjema in s topovi. Obenem sta dva odreda smučarjev-strelcev pričela z velikopoteznim manevrom proti desnemu boku sovražnika.

Podvig ni bil lahak. Boljševiki so nudili srdit odpor. Dvakrat so bili zavzeti vrhovi višine 203 m in končno se je sovražnik umaknil. Nedolga po prvih trije nemški tanki. To je poročnik Carlo Sacchia, poveljnik odreda »podbudilo k bliskovitemu sklepu, kakršni so značilni za pobudnega duha naše rase. Po naglem povelju so smučarji s poročnikom na čelu odvezali smučerje in skočili na tanke ter od tod vneto streljali na sovražnika in ga uničevali z ročnimi granatami. Boljševiki umakli se spreminili v beg. Višina je bila zasedena in utrjena s pomočjo ojačenj, ki so priletela.

V popolnem zmagu so se boljševiki katerih je 170 padlo 52 pa je bilo ujetih prebrali da Italijani zdravijo svoje doznatožje z energično kuro ki je zelo nevarna za nasprotnika. Božično trofejo hrabrega oddelka smučarjev, ki je dosegel odlični uspeh z lahkim »zrubami 8 mrtvih in 11 ranjenih, so tvorili številni protitankovski topovi in mnogo avtomatičnega orožja katerega so begunci pustili na snežnem terenu. Uspeh je pokazal kako popolno so izvedli tisti poseben odred smučarjev, ki so »portna predstraža zelenih plamenov«.

Huda lekacija, ki se jo dali smučarji na neskončni snežni steni ruske fronte, načeljujoč glavno trofejo, se ni zadovoljala s sovražnikom, Boljševiki so vztrajali v svojem značnem psihološkem ocenjevanju in so se skušali pomoči po porazu in dobesedno začeli umreti z napadom na postojanke bataljona »Saluzzo«. Od večera 23. decembra so patrolje z utrjenih oporišč »Vinardo« in »Valverie« in »Piemontska« in »savojska« in »druga planincem bataljona »Saluzzo« — naznanili

pribeževanje močnih sovražnih oddelkov. Major Boniperti, poveljnik bataljona, je ukazal patroljam, naj bodo v stiku s »sovrážnikom in naj ugotovijo, obseg sil in smer sovražnega napada. To nalogo so njegovi moči opravili z občajno razumnostjo in hrabrostjo.

Brž ko so se patrolje vrnile, se je pričel silovit napad na utrjeni postojanki »Valverie« in »Vinardo«. Major Boniperti je zahteval, naj takoj intervenira topništvo pod poveljstvom podpolkovnika Albina, ki naj prične z zapornim ognjem možnarjev 81. bataljona. Z dobrim streljanjem baterij in avtomatičnega orožja je bil sovražnik, ki je napadal, razpršen. Proti našim postojankam se je valil pravcati človeški plaz, toda kljub številni premoči je bil major prepričan, da boljševiki ne bodo prodrli. V tem moškem prepričanju je ga potrdilo čudovito zadržanje vseh njegovih moči brez razlike čina. Postojanki »Vinardo« in »Vinardo« sta se upirali in odbili napadalec. Mraz je bil zelo hud. Sneg je pokrival brezupno stepe in na njem je divjal obrambni ogenj. Ena izmed strojnih pušk postanke »Vinardo« se je pokvarila. Dve strojni sta se zamašili in položaj bi lahko postal kritičen. Toda neprimerljiva mrtost našega poveljnika in nagla pobuda njegovih vojakov sta premagali vse težkote. 22. stotinja bataljona »Saluzzo« je dobila ukaz, naj takoj pošlje dve drugi stotnjici 23. stotniji in pride v utrjeno oporišče »Valverie« v sredi postrojbe in naj bo na razpolago poveljniku 23. stotnije za morebitni protinapad in za odpravo karkršnega koli vdora.

Vsi ti manevri so se izvršili v popolnem miru in redu in s čudovito natančnostjo. Planinci so vzdržali kakor vedno, tonitro in inženjerci ter drugi specialni odredi so jih pa krepko podpirali. Topništvo je ojačalo zaporno streljanje. 9. stotinja skupina »Pinerolo« je v tovariškem smislu za sodelovanje pomagala s posebnim streljanjem utrjenemu oporišču »Vinardo«, ko je zanj nastopila kriza. Prekinjene telefonske zveze so bile zopet popravljene. Hrabro je pomagal odred saperjev pod poveljstvom poročnika Roberta Sabina. Prav tako se je zadržal odred inženjercv, polagačev min pod poveljstvom poročnika Cignaschia, ki je ramo ob rami s planinskimi tovariši branil ogroženo utrjeno oporišče. Vsi so se borili, vsi tekmovali v bratski tekmi z učinkovito pobudo. Podporočnik Leo Lombardini, poveljnik 108. stotnije, je postrojili svoja sredstva na odprtem polju in ne menel se za streljanje nasprotnih protitankovskih topov, ki so ga izselili. Je kosil sovražnika.

Zadržani, napadeni in odbiti nasprotni oddelki, so bili končno poginani v beg. Na terenu so pustili na stotine trupel. Malenkostne so bile naše izgube. Naši so imeli enega mrtvega in 6 ranjenih, kar je spo-

NEMŠKI PRODOR OB DONCU

Brezuspešni sovjetski napadi pri Novorosijsku, Kursku in Petrogradu 129 tankov uničenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana 14. febr. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

Krajevni napadi, ki jih je izvedel sovražnik po silni topniški pripravi južno od Novorosijska in na področju spodnjega Kubana, niso imeli uspeha. Strmoglava letala so obstreljevala postojanke in zbirališča sovjetskih čet ob obali južno od Novorosijska ter transportne ladje na morju pred tem mestom, pri čemer so prizadele sovražniku hudi izgube ljudi, materiala in orožja.

Medtem ko ob spodnjem Donu in Doncu ni prišlo do bistvenega bojnega delovanja, se je ob srednjem Doncu povečal pritisk sovražnika. Oddelki sovražne konjenice, ki je prodrl v naše zaledje, je bil prestražen in zapleten v borbo. Motorizirane in oklopne sile kopne vojske in oddelkov SS so prodrele kljub hudemu odporu močnih sovražniških sil, ki jih je podpiralo tudi oklopno orožje, globoko v zaledje, ki ga je zasedel sovražnik. Pri tem so po uničenju 35 oklopnih vozil uničili večji sovražni oddelki in prerezale sovjetske zveze z zaledjem.

Vzhodno in severovzhodno od Harkova so bili s takojšnjimi odločilnimi protisunkmi tudi večerji odbiti močni sovražniški napadi. Nad 4000 mrtvih boljševikov pokriva bojšče. 20 sovražnih vozil je običajno uničenih pred našimi postojankami.

Sovražnik je na prostoru severno od Kurka ponovil kljub snežnim viharjem svoje napade, ki pa so bili krvavo zavrnjeni. Sovražniške sile, ki se na nekaterih mestih prodrele, je bilo mogoče uničiti.

Na fronti med Volhomom in Ladokskim jezerom ter pred Petrogradom so se močni sovjetski napadi z veliko pomočjo oklopnih vozil izjalovili deloma v borbah moža proti možu. Uničenih je bilo 49 oklopnih voz.

V večeršnjih borbah je sovražnik na vzhodni fronti izgubil skupno 129 oklopnih voz.

Pehotna divizija, ki je bila z izpostavljenega oporišča umaknjena, je mogla po devetih dnevih težkih borb pod zgladnim vodstvom divizijskega poveljnika generalnega majorja Postela uničiti močne sovražniške sile in potem doseči lastne črte.

V severni Afriki je bilo samo bojno delovanje krajevnega pomena. Letalstvo je z uspehom napadalo cilje v pristaniščih Bengaziju ter sovražniške skupine sil na tripolitansko-tuniskem območnem področju.

Pri dnevnih in nočnih napadih angleškega letalstva na nekatere kraje ob obali zasedenega zapadnega ozemlja je izgubil sovražnik po dosedanjih vesteh deset letal. Posamezne in brez cilja odvržene bombe v zapadni Nemčiji so povzročile neznatne izgube med prebivalstvom.

Po dnevnem napadu nemških letal na pristaniško mesto v južni Angliji so nemška brza bojna letala pretkalo moč napada vojno pristanišče Plymouth s številnimi rušilnimi in žažgalnimi bombami. V pristaniških napravah in okrovalnih obratih so bila povzročena opustošenja.

Finski odsek

Helsinki, 14. febr. s. Finsko vojno poročilo javlja, da je bilo v zadnjih 24 urah na vseh finko-sovjetskih frontah samo udeleževanje obojestranskih patrolj.

Sijani uspeh nemške pehotne divizije

Berlin, 14. febr. s. Glede hudih borb divizije pod poveljstvom generalnega majorja Postela, ki se je umaknila s prednjim postojanki in ji je uspelo vdreti v močno postrojstvo sovražnika in se vrniti v nemške črte, se doznava, da je ta divizija 10. februarja uničila v celoti en sovjetski topniški polk in vse njegovo težko orožje. Istega dne je tri diviziji uspelo uničiti tri tanke, 2 bateriji in 16 protitankovskih topov.

Delež madžarskih čet

Budimpešta, 13. febr. s. Madžarski glavni stan objavlja naslednje uradno poročilo: Na področju Kurka so naše čete v tesnem sodelovanju z nemškimi odločno in

vorni dokaz o sposobnosti poveljnika in mirnosti podrejenih, preciznosti streljanja in trdnosti za obrambo pripravljenih del. Ponovno je hrabrost in žilavost Italijanov obvladala boljševiške tolpe in dodala novo slavo epičnim junaškim dejanjem divizij »Cuneense« in »Julia«. Ne samo bataljona »Saluzzo« in »Aquila«, temveč vsi oddelki teh dveh divizij so zaslužili polno hvalečnost Domovine in občudovanje naših hrabrih zaveznikov. O tem brezpogojnem priznanju priča dnevno poveljstvo 24. nemškega oklopnega armačnega zbora, katerega je pripadala divizija »Julia« in v katerem se generalni poročnik Wandell tako izraža:

»Ob nemških tovariših se je izkazala v navadnem zagonu in zglede hratroja vojakov Italijanske divizije »Julia«. Zglednemu zatiranju in neprimerljivemu junaštvu vsakega posameznika se imamo za hvaležni za to, kar smo dosegli. Izražam jim svojo hvalečnost in pohvalo.«

Svečano priznanje nemškega generala je za vojaško zgodovino Ost nov izredno svetel zgled bratstva v orožju. V tem tvratnem medsebojnem razumevanju na podlagi spoštovanja, zaupanja, prijateljstva in ljubezni bodo Italijani in Nemci po porazu sovražnika končno proslavili Božič, dan najvišje radosti za ves krščanski svet, za tisti svet, ki bi ga brezbožne tolpe rade uničile in mu dele namesto verskega in moralnega nauka naše omike polni materializma, brez luči, brez upanja, brez vere v večne stvari in brez svetlih in zmagovitih vrednot duha.

junaško vztrajale v premakljivih operacijah. V ostalih odsekih, kjer se bore madžarske čete, ni zabeleži ni česar pomembnega izgube za sedaj še niso ugotovljene. Glavni del ranjenih vojakov je bil prepeljan na Madžarsko. Njihovo število znaša 15.500.

Angleški žažgalni baloni na Finskem

Helsinki, 14. febr. s. Poročajo z raznih področij Finske o angleških žažgalnih balonih, ki imajo okrog 5 metrov premera in so opremljeni s sidrom. Kmetje so nekaj takih balonov s strelji uničili in na ta način preprečili škodo, ki jo lahko taki baloni povzročijo.

Učinkovit letalski napad na Plymouth

Berlin, 14. febr. s. Glede napada močnih skupin nemškega letalstva v predelki noči na vojaško pristanišče Plymouth ob južni obali Anglije se doznava, da pristojnega vira naslednje podrobnosti:

Napad je trajal okrog pol ure. Številne rušilne in žažgalne bombe so zadale področje ladjedelnic in naprave tega važnega pomorskega oporišča. Nemški bombniki so morali obvladati hud zavorni ogenj izredno številnih protitankovskih baterij, da so lahko prodrele na pristanišče in industrijsko področje mesta. Po prvih napadalnih valovih, so se dvignili izredno visoki stebri plamenov in dokazovali, da so bili objekti učinkovito zadeti. Obenem je drugim nemškim bombnikom uspelo napasti neki drugi kraj v južni Angliji, kjer so tudi nastala obširna razdejavanja in požari. Vsa letala, ki so se udeležila teh napadalnih nastopov, so se vrnila na svoja oporišča.

Angleška letala nad Nemčijo

Berlin, 14. febr. s. Snodi je majhno število angleških letal odmetavalo na slepo,

kakor se doznava iz vojaškega vira, med nasledovalnimi poleti nad ozemljem zapadne Nemčije rušilne bombe, ki niso povzročile znatne škode. Močne skupine nemških bombnikov so večkrat pomoci z velikim uspehom napadle neko vojaško pristanišče in druge za vojno važne naprave ob južni obali Anglije.

Titanska bitka proti boljševizmu

Rim, 14. febr. s. V fašističnem zavodu za Italijansko Afriko je polkovnik Camille Gatteschi pred povabljenim občinstvom ob navzočnosti nemškega veleposlanika von Mackensena in drugih italijanskih ter nemških odličnikov predaval o skupni vojni proti Sovjetski zvezi. S pomočjo številnih zanimivih slik je govornik očrtal izčrpano titansko bitko proti tej sili, ki razpolaga z ogromnimi človeškimi rezervami ter je začela od leta do leta svoj vojni potencial. Razen o zmagovitih operacijah Nemcev in njih zaveznikov, med katerimi so za tope skoraj vse države Evrope, je polkovnik Gatteschi govoril poslušalcem zlasti tudi o čisto človeški strani bitke, poveljujoč nečloveške napore borcev od severa Finske do Elbrusa, najvišjega vrha na Kavkazu, kjer so nemške planinske čete razvile nemško zastavo. Ko je govornik pričel govoriti o junaških branilcih Salingrada, ki so s svojimi žrtvijo za dolgo zadrževali kar šest sovjetskih armad, so se poslušalci dvignili in poslušali globoko ganjeni govornikova izvajanja. Čeprav so boljševiki zaradi skoraj neomejenih človeških rezerv, ki jih neusmiljeno pošiljajo v boj ne glede na izgube, dosegli v selanju zimi nekaj uspehov, bomo mi zaperstili temu pohodu Azije vedno večjo silo, ob kateri se bo končno sovražnik razbil. Kljub vsem naporom so, vražnika, ko bočna zmaga gotovo naša.

Svečan dan za Črne srajce v Bologni

Obiskal in pregledal jih je šef glavnega stana Milice general Galbiati — Raport oficirjev 4. črne

Bologna, 14. febr. s. Šef glavnega stana Milice je pregledal Črne srajce, ki so nudi veličastno sliko strjenosti, izvežbanosti in zvestobe. General Galbiati je pričel svoj obisk ob spremstvu poveljnika 4. črne Črnih srajc in zastopnik vseh oblasti s Polkoničevim ob spinski plošč padlim v vojni v baziliki sv. Stefana in v svetšču padlih za Revolucijo v Domu fašija, kjer je položil javorje vence.

Iz Doma fašija je odšel šef glavnega stana na trg Vittoria Emanuela, kjer so se med tem oddelki p strojili. General Galbiati je pregledal skupine, nakar je vojaški kaplan Milice biogolovl bojne prapore, katere je nato šef glavnega stana izročil na novo stvorjenim oddelkom. Nato je general Galbiati izročil 34 odlikovanj za vojaško hrabrost hramim pohabljenem in svojem legionarju, ki so padli pri izvrševanju svoje najvišje dolžnosti. General Galbiati je nato na oddelke naslovil vzpodbudne besede. Rekel je med drugim:

»Značilno je, da smo se zbrali na tem trgu v tolikem številu in v tako strjenosti bataljonov Črnih srajc navzile totalnemu sodelovanju Milice v vojni, ki se bje. Na besedne izjave sovražnika odgovorjamo z dejanji. Povsod, kjer bje srce kakega Italijana, tam je borbeno mesto in vsaka hiša v Italiji je in bo ostala še bolj trdnjava zvestobe. N' dvoma, da bomo premagali sovražnika. Borbeno Milica predstavlja enotno voljo fašizma, povesti domovino k zmagi.«

Besede generala Galbiatija so vzbudile največje navdušenje med legionarji, ki so ponovno vzklkali Duceja in tako izražali svojo gorečo in trdnovero ter končno zapeli bojne pesmi in pesmi Revolucije. Obred se je zaključil s pozdravom Duceja, ki ga je odredil Elks. Galbiati. Nato je šef glavnega stana odšel v palačo Daccursio, kjer se je poklonil spominu fašističnega mučenika Giulia Giordana in položil šopek cvetlic na klop, kjer je junak doprinesel svojo žrtve.

Šef glavnega stana Milice je nato ob navzočnosti prefekta, zveznega tajnika in poveljnika teritorialne obrambe v županjski dvorani sklical k raportu nad 1.300 oficirjev na najrazličnejših oddelkih javnega življenja v Emiliji in Romagniji. Vsi ste zaposleni, kakor je rekel general Galbiati, pri dosegu enega samega smotra: Zmaga!

General Lukov umorjen

Sofja, 14. febr. s. O umoru generala Lukova se loznava naslednje podrobnosti: Preteklo noč se je general vračal domov s svojo hčerko. Morilec se mu je neopazno približal in nanj iz bližine škrilnat ustrelil z revolverjem. Ko se je prebričal, da je njegova žetev mrtva, je pobeignil. Priča umora je bila samo generalova hči, ki je izjavila da je imel morilec šoferske naočnike. Polica je bila kmalu na mestu in je bliskala ves očaj. Na mesto umora sta prišla tudi notranji minister in vojni minister. Mnogo oseb je bilo aretiranih.

General Lukov je bil vodja združenja legionarjev in politična osebnost prvega re-

Potem ko je določil smernice za delo, ki ga je treba opraviti, je zaključil Elks. Galbiati: Ostali boste zvesti patriotični in bojni preteklosti svojega rodu.

Po končanem raportu, ki se je zaključil z najvišjimi ovacijami za Duceja, je general Galbiati inspiciral protiletalsko baterijo, kjer je použil obed skupno z vojniki. Popoldne je šef glavnega stana Milice odpotoval v Cividade del Friuli, kjer si je ogledal kolegij za otroke Črnih srajc, ki so padle v vojni. Dečkom v kolegiju je prinesel potrdilo stalne Ducejeve ljubezni do njih.

Delo Italijanskega Rdečega križa na Korziki

Rim, 14. febr. s. Javila se s Korzike, da bodo v kratkem odprli štirje ambulatoriji Italijanskega Rdečega križa in sicer v Bastii, Portovechlu, Aleriji in Vicu. Ambulatoriji bodo služili četam, na razpolago pa bodo tudi civilnemu prebivalstvu. Opremljeni bodo z vsemi potrebščinami in vodili jih bodo zdravniki specialisti. Na razpolago bodo imeli motorna sredstva za prevažanje bolnikov in za naglo intervencijo v nujnih primerih. V ambulatorijih bodo na razpolago zdravila za prebivalstvo in za krajevne zdravnike. Ravnateljstvo te zdravniške službe bo v Bastii, kjer bo tudi skladišče za rezervne potrebščine. Naširov bosta odprta ambulatorija v Bastii in Portovechlu, ki bosta te dni pričela delovati. Prihodnji mesec pa bosta odprta ambulatorija v Aleriji in Vicu. Italijanski Rdeči križ se široko udeležuje na otoku takoj od zasedbe dalje. List »Bastia Journal« poudarja v svojem komentarju o karitarnem delu italijanskega Rdečega križa na Korziki, da ta ustanova ne pozna narodnih mej v svojem udeleževanju.

Darilo za Dom princeze Beatrice

Rim, 14. febr. s. »Banca nazionale del Lavoro« je izročila izreden prispevek 200.000 lir za Dom matere in otroka, ki ga je Duce ob rojstvu princeze Beatrice Savojske sklenil zgraditi v Rimu in ki se bo imenoval po vzvišeni princesi.

Prvi dan civilne mobilizacije v Nemčiji

Berlin, 14. febr. s. Na prvi dan civilne mobilizacije so nemške žene pohitele v vplisne urade. Tudi neštete žene preko 45 let so se prostovoljno javile. V Nemčiji opraviča od 45 milijonov žensk samo 9 milijonov svoj poklice. Pri nabiranju za delo v vojni industriji se bodo upoštevale osebe zmožnosti vsake ženske. Z ukinitvijo nepotrebnih industrij se bodo dobile nove moči za vojno industrijo.

Visoki komisar za izsušitev Barja in regulacijo potokov

Visoki komisariat je za najpotrebnejša dela v tem letu dal na razpolago znesek 490.000 lir v okviru splošnega kredita 4.407.500 lir

Ljubljana, 13. februarja. Včeraj dopoldne je Visoki komisar sprejel v vladni palači, v navzočnosti inspektorja tehničnih del inž. Farine in šefa tehniškega oddelka inž. Rueha predsednika društva za izsuševanje Barja Antona Keržmanca, obenem z dvema članoma upravnega odbora Jakobom Vidmarjem in Alojzom Avšičem.

Predsednik je podrobno poročal o delih za ureditev kanalov, izvršenih v preteklem letu s prispevkom 250.000 lir, ki ga je svoje dni dal na razpolago Visoki komisariat, kakor je predložil načrt za dela, ki spadajo v pristojnost konzorcija za tekoče leto in za katera so odločeni izdatki v višini 835.000 lir. Predsednik je prosil, da bi Visoki komisar naklonil za izvršitev teh del kak znesek.

Eksc. Grazioli je sprejel na znanje poročilo o izvršenih delih in je poudaril pomen in vprašanje izsušitve, poudarjajoč da sta država in Visoki komisariat v letih 1941/42 izdala nad 3 milijone lir, do čim so običajne same podpirale dela z zneskom 450.000 lir.

Nadalje je sporočil, da so bili za tekoče leto določeni na breme države in Visokega komisariata v višini 4.407.500 lir, naslednji zneski za naslednja regulacijska dela zapornici na Ljubljani v Ljubljani

regulacija potoka Mali graben v Ljubljani	1.350.000
regulacija potoka Zornica na Vrhniki	900.000
regulacija potoka Tunjica	250.000
regulacija potoka Gradaščice pri Polhovem gradu na Dobrovi	204.000
regulacija potoka Iška na Igu	198.500
regulacija potoka Podlipščina na Vrhniki	485.000
regulacija Iške	800.000

Od tega zneska odpade na obično pri spevek 450.000 lir za dela, izvršena na ozemlju mesta Ljubljane.

Visoki komisar je še opozoril, da je bil splošni načrt za dovršitev izsušitvenih del na Barju, ki je velike važnosti za ozemlje pokrajine, že vnesen v program melioracijskih del in predložen ministrstvu za poljedelstvo in gozdove. Seveda ga bo mogoče izvršiti le postopno, upoštevajoč, da znašajo celokupni stroški nad 80 milijonov lir.

Končno je Eksc. Grazioli sporočil, da bo Visoki komisariat podal prispevek 400 tisoč lir za regulacijo kanalov, ki jih bo konzorcij izvršil v tekočem letu v skupni dolžini 83.550 metrov.

Predsednik konzorcija se je tudi v ime vseh članov in prebivalstva zahvalil Visokemu komisariatu s čustvi najgloblje hvalnosti.

Prebivalstvo Barja in Ljubljanske pokrajine sploh bo prav gotovo z največjim veseljem in zadovoljstvom pozdravilo gornje poročilo, ki nam jasno kaže, kolikšno skrb posveča Eksc. Visoki komisar vsem našim prečim gospodarskim vprašanjem, med njimi še posebej tudi vprašanju izsušitve našega Barja, s katerim je povezano toliko splošnih gospodarskih koristi. Po buje Eksc. Grazioli je za izvedbo teh nalog koristnih melioracijskih del zaslužilo tem večjo pozornost našega prebivalstva, ker postajajo že davno zasnovani načrti naposled vendarle mogoči in, in to sredi vojne. Hvaležnost prebivalstva za izvedbo teh del je tem večja, ker se bivši avstrijski in kasneje bivši jugoslovanski rečnik nista za ta vprašanja niti brigala, kaj šele, da bi stavila na razpolago primerna sredstva za izvedbo teh prepotrebnejših del splošne koristi. Že kratak vpogled v regulacijski načrt za to leto in takojšnji pristane Eksc. Grazioli na izvedbo najnovejših del, med drugim zlasti ureditve jarkov, dovolj zgornjo izpričujejo znanje in namreč naše najvišje pokrajinske oblasti, za naša najpotrebnejša javna dela. Zato prav nič ne dvomimo, da se bo prebivalstvo izkazalo za to zanimanje hvalno.

Nedeljski sport

Juniorsko tableteniško prvenstvo Ljubljane se je končalo z zmago Korotanova naraščaja — Pokrajinski prvak Štefan Strojnik si je osvojil tudi ljubljansko prvenstvo

V organizaciji SK Mladice je bilo v soboto in včeraj v Mladinskem domu na Kodeljevem zadnje letošnje tableteniško prvenstvo. Juniorji, ki so se tako uspešno uveljavili na nedavnem pokrajinskem prvenstvu, so se znova pomerili, tokrat za ljubljansko prvenstvo. Vseboje svoje kategorije. Tekmovanje so se udeležili člani Hermesa, Korotana in prireditelji Mladice, ki je poskrbel, da se je prireditev razvijala in končala brez trenj in v popolnem redu.

Tekmovanja so bila razdeljena na tri skupine: moštveno prvenstvo juniorjev, prvenstvo poedincev in dvojic. Nastopalo je skupno okoli 30 tekmovalcev. V soboto je bilo na sporedu tekmovalstvo moštven, včeraj pa poedincev in dvojic. V vseh treh skupinah so se najuspešnejše uveljavili junorji Korotana, v katerega vrstah igra tudi pokrajinski prvak Štefan Strojnik. S svojo izvrstno igro si je Strojnik včeraj osvojil tudi ljubljansko prvenstvo poedincev.

Tehnični rezultati v posameznih skupinah so:

PRVENSTVO MOŠTEV (tekmovalo je 9 moštven):

I. kolo: Korotan I — Mladika IV 3:0, Hermes II — Mladika II 3:1, Hermes I — Hermes III 3:1, Mladika I — Korotan II 3:1.

II. kolo: Korotan I — Hermes II 3:0, Mladika I — Hermes I 3:0.

Finale: Korotan I — Mladika I 3:0.

Korotan I je juniorski moštveni prvak Ljubljane za leto 1942-43.

PRVENSTVO POEDINCEV (tekmovalo je 28 juniorjev):

II. kolo: Strojnik—Potočnik 2:0, Košak — Gregel 2:0, Mlakar—Randerer 2:0, Jankovič—Zavašnik I 2:1, Tušar—Klun 2:1 (!), Zavašnik II — Dular 2:0, Ivanc—Bajt 2:0 in Meden—Podobnik 2:0.

III. kolo: Strojnik—Košak 2:0, Mlakar—Jankovič 2:0 (!), Dular—Tušar 2:0 in Ivanc—Meden 2:1 (!).

Finale: I. Štefan Strojnik 3 zmage, 2. Mlakar (Mladika) 2 zmage, 3. Ivanc (MI) 1 zmago, 4. Dular (K) brez zmage.

Štefan Strojnik je juniorski poedinski prvak Ljubljane za leto 1942-43.

PRVENSTVO DVOJIC (Nastopilo 14 dvojic):

I. kolo: Meden—Mlakar: Pogačar—Leben 2:0, Sircelj—Novak: Strojnik—Dular 1:2, Gregel—Tušar: Zavašnik I, in II 2:1, Potočnik—Jankovič: Gregel—Tušar 2:1.

Finale: Potočnik—Jankovič: Meden—Mlakar 2:0.

Potočnik in Jankovič sta ljubljanska juniorska prvaka v dvojicah za leto 1942-43.

Livorno zopet sam v vodstvu

Ker je v Rimu tesno porazil Lazio, Ambrosiana pa je izgubila proti Bologni—Torino in Juventus zopet bliže vrhu.

Peto povratno kolo tekem v italijanskem nogometnem prvenstvu se je končalo z naslednjimi izidi:

Milan: Milano—Vicenca 1:1 (0:0), Benetke: Venezia—Fiorentina 2:2 (0:1), Torino: Torino—Roma 4:0 (2:0), Genova: Genova—Liguria 2:1 (0:0), Bergamo: Juventus—Atalanta 2:0 (1:0), Rim: Livorno—Lazio 1:0 (1:0), Bologna: Bologna—Ambrosiana 3:1 (3:1).

Bari: Bari—Triestina 1:0 (1:0).

Ambrosiana je torej po dolgi vrsti zmag včeraj doživela prvi poraz. Porazila jo je Bologna, dolga leta eden izmed najuspešnejših vsakoletnih kandidotov za prvaka in tudi večkratni prvak. Ker je bil Livorno v Rimu uspešnejši, je ponovno prevzel sam vodstvo. Ambrosiana je morala na drugo

mesto, kjer se ji je z enakim številom točk priključil Torino. Priključil se je v edincim ponovno Juventus, ki je včeraj porazil Atalanto na njenem igrišču.

Gostujoča moštva so včeraj odnesla polovico razpoložljivih točk. Med njimi je z najvišjim izidom zmagal Juventus. Bil je proti Atalanti v obeh polčasih močnejše moštvo, vendar zgoditki niso padli kot zaključke terenske akcije, temveč bolj slučajno. Srečna je bila tudi zmaga Livorna v Rimu. Lazio včeraj ni igral slabo in ni bil slabši partner. Imel pa je pri streljanju precej smole. Zmagoviti zgoditek je v prvem polčasu zabil desno krilo Livorna Piana. Tretja zmaga gostujočega moštva je pripadla Genovi. Igrala je razmeroma slabo, tako da je Liguria dolgo držala igro odprto. Zmagoviti zgoditek za Genovo je padel v zadnjih sekundah igre iz prostega strela s kazenske črte. Zabil ga je Trevišan.

Dve tekmi, ki sta važni za razpreditev na koncu tabele, sta se končali neodločeno. Vicenza je dosegla remi v Milanu, kar je zanj vsekakor velik uspeh. Vicenza je začela že v začetku krepko napadati in s tem je zmešala nasprotnikove vrste. Prvi je zabil zgoditek za svoje barve Milano. Vicenza je izenačila iz kazenskega strela, ki ga je zagrešil vratar Milana. Sodnik je poslal v slabinico. V Benetkah je Fiorentina v prvem polčasu prevladovala. Kasneje je popustila in Venezia je celo prišla v vodstvo. Po hudi borbi se je Fiorentina proti koncu posrečilo izenačiti.

Med domačimi zmagovalci je bil najuspešnejši Torino proti koncu. V obeh polčasih je bil gospodar na igrišču. V prvem polčasu sta zabila zgoditke zanj desno krilo Menti in sredi napadalec Ossola. V drugi polovici je bil zopet najprej uspešen Ossola, zadnji zgoditek pa je poslal v mrežo leva zveza Mazzola. — Zmaga Bologne nad Ambrosiano je zaslužena. Bologni so bili hitrejši in kombinatno povezanejši od Ambrosiancev. Rezultat je bil postavljen že v prvem polčasu. Za Bologno so bili uspešni desno krilo Biavati, leva zveza Nardi in desna zveza Sansone. Častni zgoditek za Ambrosiano je iz enajstmetrovke zabil Gaddoni. — V Bariju je bila Triestina zelo podjetna in je zlasti v prvem polčasu krepko napadala. Uspeh pa je dosegel edino Bari, katerega srednji napadalec De Benedetti je v 10 minuti zabil zmagovito zgoditek.

Stanje je v tabeli divizije A po včerajšnjih tekмах naslednje: Livorno 29 točk, Ambrosiana in Torino 27, Juventus 26, Bologna 23, Genova 22, Fiorentina 21, Atalanta in Milano 20, Lazio 19, Roma, Triestina in Bari 16, Liguria 13, Venezia 12 in Vicenza 11 točk.

V diviziji B dva važna remija

Obe vodeči moštvi Spezia in Pro Patria sta remizirali. Položaj se je zato ponovno izboljšal za nasledujoča moštva. Modene, Pise in Napoli. Tekme so se končale takole:

Novara: Novara—Alessandria 1:0. Busto Ars.: Pro Patria—Modena 0:0. Pisa: Pisa—Brescia 2:0. Pescara: Pescara—Anconitana 3:2. Savona: Savona—Spezia 1:1. Cremona: Cremonese—Padova 1:0. Videm: Udinese—Mater 9:0. Siena: Siena—Fañulla 2:1. Palermo: Palermo—Napoli 0:0.

Stanje v tabeli: Spezia in Pro Patria 26 točk, Modena in Pisa 25, Napoli 24, Padova 22, Brescia 21, Fanfulla in Cremonese 20, Udinese in Novara 19, Anconitana in Pescara 18, Alessandria 16, Savona 15, Palermo 14, Mater in Siena 13.

Nova zmaga Pro Gorizia

V diviziji C je včeraj Pro Gorizia igrala doma in premagala močno moštvo Vittoria Veneta 2:0. Pro Gorizia bo kmalu nedo-

segljiva za svoje zasledovalce. Tudi polski Grön, ki spada med elite te skupine, je včeraj kloni. Monfalcone ga je na svojem igrišču porazil 1:0.

Fiumana je igrala doma in odpravila Mogliano 1:0. V Triestu sta bili dve tekni. Vojasiki 94. Reparto je porazil rumčke. Magazin Generali 3:2, Fonziana pa Pleris 6:1. V Trevisu je domači Treviso premagal Ampeleo iz Izole 3:0.

Hokej: Švica—Slovaška 1:1

Včerajšnji sportni spored v Švici je bil v znamenju nogometa in hokeja. Nogometno ligaško prvenstvo se je končalo z nasled-

njiimi rezultati: Grasshoppers—Basel 2:0, Sankt Gallen—Berna 1:0, Cantonal—Curi 3:2, Lausanne—Nordstad 1:0, Lugano—Luzern 3:1, Young Fellows—Grenchen 1:0. Tekma med Young Boys in Servette je bila odgojena.

V hokeju je bila najvažnejša prireditve meddržavna tekma med Švico in Slovaško. Tekma je ostala neodločena 1:1 (0:1, 1:0, 0:0). V začetku so prevladovali Slovaki, kasneje pa so Švircarji izenačili, tako da je rezultat odgovarjal medsebojnemu močnem in igri. Druga atrakcija v hokeju je bila v oboto od grana prvenstvena tekma med državnim prvakom Aroso in Davosem. Zmagal je Davos 3:0.

Martin Humek

Ljubljana, 15. februarja. Včeraj ob pol petih zjutraj je umrl na svojem domu v Groharjevi ulici višji sadjarski nadzornik g. Martin Humek, pionir slovenskega sadjarstva in vodilni sadjarski strokovnjak. Izgubili smo enega najzaslužnejših naših mož, ki je s svojim izpodbudnim in neutrudnim delom ter svojim globokim znanjem oplojil na izreden način vse naše kmečko gospodarstvo. Slovenski organizirani sadjarji so izgubili moža, ki mu bodo za storjeno plodno delo ohranili trajen spomin in ki mu bo zelo težko najti vrednega naslednika.

Martin Humek se je rodil 13. januarja 1870 v Gradišču pri Rakli. Osnovno šolo je posejal v Rakli in v Krškem, potem pa je študiral gimnazijo v Novem mestu in učiteljsko v Ljubljani. Že v prvem letu svoje učiteljske službe leta 1890. se je začel pečati s sadjarstvom, obenem pa tudi s čebelarstvom. Obema panogama je ostal zvest vse svoje življenje in se zanimal za nju tudi na svojem novem službovanju v Radečah in pozneje od leta 1895. do 1910. kot šolski upravitelj v Bohinjski Bistrici.

Pokojni pa se ni zadovoljil samo z začetnim znanjem in praktičnimi izkušnjami, temveč se je tudi stalno izpopolnjeval. Posejal je daljše tečaje in seminarje na slovečem višjem zavodu za sadjarstvo, vinarstvo in vrtnarstvo v Geiseldorfu in na vseučilišču v Giesenu. Leta 1910. je nastopil kot sadjarski učitelj službo pri takratnem krajinskem deželnem odboru.

Bilo je to službeno mesto kot nalašč zanj, ki se je lotil novega dela z izredno vnemo in vztrajnostjo. Prepotoval je vso deželo, prijel predavanja in tečaje ter uvajal svoje poslušalce s praktičnimi vajami v metode sodobnega sadjarstva. Ker se mu je pa zleto, da napreduje sadjarstvo kljub vsemu prepočasti, je leta 1913. začel izdajati strokovni list »Slovenski sadjar«, ki ga je sam urejeval, izdajal in mu bil lastnik šte. vilo naročnikov »Slovenskega sadjarja« je stalno naraščalo in njegovo delo je rodilo vidne uspehe.

Po prvi svetovni vojni se je Martin Humek lotil organizacije slovenskega sadjarstva. Na njegovo pobudo se je leta 1921. ustanovilo Sadjarsko društvo, ki se je tri leta kasneje preimenovalo v »Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo«. Humek mu je prepustil tudi svoj izvrstni strokovni list »Sadjar in vrtnar«, ostal pa je njegov so-trudnik.

Iz pokrajine Gorizia

— Lep uspeh Donadiove dramske skupine. Te dni je gostovala v gorizškem Verdjevem gledališču dramska skupina, ki jo vodi Julij Donadio. Posebno lep uspeh je doživel za uprizoritvijo tridejanke Viljerna Ganninija »Sobotni večer«. V vodilnih vlogah so sodelovali skupinski vodja J. Donadio sam, nadalje Gualtiero de Angelis, Silvij Rizzi, Angelo Sivieri, Franco Marturan, Flavija della Noce, Lina Paoli, Franco Mazzoni ter Liza Broggi. Pa tudi ostale predstave gostujoče skupine so privabile v Verdjevo gledališče številno občinstvo iz Gorizije ter oklice.

— Toto v Goriziji. Te dni je gostovala v Verdjevem gledališču revijska skupina Toto, ki je s posrečenimi nastopi dobro zabavala gorizjsko občinstvo. Sodeloval je lasten skupinski orkester pod vodstvom maestra G. Palombija.

— Ljudsko gibanje. Na področju gorizjske občine je bilo dne 4. januarja pet reštev, 4 smrtni primeri in tri poroke. Dne 6. januarja pa sta bili dve rojstvi in dva smrtna primera. Porok ni bilo.

— Ponesrečenec 43letni Jscip Pavlin iz Loce pri Moncoroni je padel z lestve in si zlomil desno nogo v gležnju. Na levem kolenu se je ranil pri sekanju drv 17letni Stanislav Marini iz občine Casteldobra v Collu. Težak hloj je zgrmel na 48letnega Vitalijana Barbattija, ki ima poškodbe na glavi. Z vrel vodo se je polil po vsem telesu štiriletna Lavra Atena iz Gorizije. Ima opekline po obrazu ter obeh rokah. Pri padcu s strehe si je zlomil obe roki ter pskoval glavo 52letni Franc Jug iz Salcana. Levo nogo si je poškodovala v gležnju 31letna Marija Bona iz Salcana. Pri

sekanju drv si je ranil levo koleno 9letni Franc Furlan iz Peume. Slična nezgoda se je primerila 17letnemu Stanku Rintju iz Vismovica di Quisica v Colnu, ki ima poškodbe na desnem kolenu. Po obeh kolenih se je pobila pri smučanju 18letna dijakinja Roza d'Ossvaldo iz ulice Dante v Goriziji. Ponesrečenec se zdravi v gorizjski bolnišnici Brigata Pavia.

Radio Ljubljana

Ponedeljek, 15. februarja 1943-XXI.

12.30: Poročila v slovenščini. — 12.45: Lahka glasba. — 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. — 13.10: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. — 13.12: Glasba in pesmi — vodi dirigent Segurini. — 14.00: Poročila v italijanščini. — 14.10: Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijane. — Glasba za godalni orkester. — 14.40: Pisana glasba. — 15.00: Poročila v slovenščini. — 17.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. — 17.15: Koncert Kmečkega tria. — 17.35: Kvarter »Giglio«. — 19.00: »Govorimo italijanščini« — poučuje prof. dr. Stanko Leben. — 19.30: Poročila v slovenščini. — 19.45: Operetna glasba. — 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. — 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. — 20.30: Simfonično-vokalni koncert vodi dirigent Berrettoni, sodelujejo sopranistka Lina Pagliughi in tenorist F. Merli. — 21.30: Orkestralno glasbo vodi dirigent Petralia. — 22.10: Predavanje v slovenščini. — 22.20: Orkester pesni vodi dirigent Angelini. — 22.45: Poročila v italijanščini.

„Prima linea“

Nova številka glasila Ljubljanske Zveze obrbenih fašijev se zopet odlikuje po pestri in zanimivi vsebini. Obietniki ureditve odnosov s cerkvijo je posvečen temeljit članek, ki s krepkimi potezami podaja razloge za zgodovinsko nujnost sporazuma med odločilnimi italijanskimi činitelji: med cerkvijo in Stranko. Nadaljni članki se bavijo z ogromnim deležem, ki ga ima svetovno židovstvo na boljšešviški revoluciji, z delom v šoli, z zadevami organizacije fašističnega pokreta v naši pokrajini, z rusko filmsko umetnostjo, s koncertom Antonia Janigra itd. List je v vsakem pogledu močno razgiban ter je nedvomno že našel obilo prijateljev med naročniki in citatelji.

Spremembe železniškega voznega reda

S ponedeljkom 15. februarja bo pričel voziti dnevno redno na progi Ljubljana—Kočevje potniški vlak št. 9317, ki bo odhajal iz Ljubljane ob 16 in prispejal v Kočevje ob 18.29, zato pa bo izostal redni vlak št. 9315, ki je odhajal iz Ljubljane ob 14.10 in prihajal v Kočevje ob 16.45.

Določitev babiških nagrad

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XXIX št. 291, smatrajoč za potrebno določiti višino nagrad za babiška dela in po zaslišanju mnenja Pokrajinskega zdravstvenega sveta, odreja:

Člen 1. V Ljubljanski pokrajini se babiške nagrade za babiško pomoč oskrbovankam skupin po členu 2. te naredbi določajo takole:

Pomoč pri porodu (največ 24 ur), vstevši 6 obiskov med nosečnostjo in 8 med otroško posteljo, vključno tudi vso pomoč zdravniku in izrednih priemerih Skupine: I. II. III. 500 300 150

Izredni obiski poleg gornjih, vsak 15 10 5

Od 21. poziv in benjenje na 21. do 7. ure, izvzemši gornjih 24 ur 40 25 15

Priprava, babiška pomoč ali pomoč zdravniku pri ginekološki ali operativni operaciji 150 100 75

Zdravljenje vagine in izpiranje vagine (po zdravniškem predpisu) 10 7 5

Za oskrbovanke v kmečkih občinah se znižujejo nagrade za 30%, izvzemši I. skupino.

Oskrbovankam vseh treh skupin s 7 ali več otroki se prav tako znižajo nagrade za 30%.

Ce gre za pomoč pri nalezljivo bolnih otrocih, zaradi česar bi bilo babici za določeno dobo prepovedano oskrbovati druge stranke, se nagrada zviša za 35%.

Člen 2. Tri skupine, ki jih omenja prednji člen, obsegajo te družbene razrede:

I. skupina: državni uradniki do pete italijanske stopnje, svobodni poklici vožbe, trgovci, industrijski, posestniki;

II. skupina: državni uradniki od šeste do desete italijanske stopnje, učitelji, mali posestniki, mali trgovci, obrtniki, zasebni uradniki;

III. skupina: nižji uradniki, delavci, sluga, tranvaici, mezdniiki vožbe.

Člen 3. Tarifa po členu 1. je obvezna za vse babice.

Člen 4. Ta naredba, s katero se razveljavljajo vse druge nje neasprotujoče in z njo nezdružljive določbe, stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 9. februarja 1943-XXI.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:

Emilio Grazioli

Ureditev delovnih pogojev za pomožne osebe v gostinskih podjetjih

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XXIX št. 291, glede na odredbo bivšega bana dravske banovine z dne 14. decembra 1940, objavljeno v Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 729/102 iz leta 1940 o minimalnih medbah osebja v gostinskih podjetjih, smatrajoč za umestno, da se uredijo delovni pogoji osebja zaposlenega v gostinskih podjetjih in po zaslišanju prizadetih sindikalnih združenj, o d r e j a:

Člen 1. Določbe odredbe bivšega bana dravske banovine z dne 14. decembra 1940, objavljene v Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 729/102 iz leta 1940, o minimalnih medbah osebja v gostinskih podjetjih, so razveljavljene glede n a t a k a r s k e g a o s e b j a z d n e m, k i j e s t o p i l a v v e l j a v o k o l e k t i v n a p o g o d b a, s k l e n j e n a z a t o k a t e g o r i j o d n e 22. decembra 1942-XXI.

Člen 2. Za druge kategorije v gostinskih podjetjih zaposlovanega osebja, za katere so ni kolektivne delovne pogodbe, ostanejo v veljavi določbe odredbe iz prednjega člena, dokler se zanje ne sklene pogodba.

Člen 3. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 12. februarja 1943-XXI.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:

Emilio Grazioli

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 15. februarja: Favstin.

DANASJE PRIREDITVE

Kino Mataske: Ciganska ljubezen in Anuška.

Kino Sloga: Enkrat na teden.

Kino Uniön: Ura sreče.

Kino Moste: Zid Süss in Sedem grehov.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Bleiweisova cesta 43; Trnkoczy ded., Mestni trg 4; Ustar, Selenburgova ulica 7.

BOLJŠA HISA

— Marička, v boljši hiši se prinašajo pisma na plačnjo. — Poučuje gospe novo služkinjo. — Kaj tega niste vedeli? — Seveda sem vedela, nisem pa bila prepričana, da je to znano tudi miloisti.

Sadjarsko in vrtnarsko društvo

sporoča svojim podružnicam in članom, da je umrl naš dolgoletni prezaslužni predsednik in urednik »Sadjarja in vrtnarja«, gospod

MARTIN HUMEK

višji sadjarski nadzornik v pokoju

Nepozabnega pokojnika bomo spomnili na njegovi zadnji poti iz kapelice sv. Andreja na Žalah, v torek, dne 16. februarja t. l. ob 15. uri, na pokopališču k Sv. Križu.

SLAVA NJEGOVEMU SPOMINU!

V LJUBLJANI, dne 15. februarja 1943.

Razgovor s slikarjem Mitjo Švigeljem ob priliki uspele umetniške razstave v Kosovem salonu

Ljubljana, 15. februarja. Mladi in priznani slikar arh. Mitja Švigelj je po dvestletnem preseljenju razstavil svoja najnovejša dela manjšega formata v izložbi Kosovega salona v prehoju Nebotičnika.

Na ogled postavljene krajine, studije in figurativne kompozicije, ki prijetno presenečajo v svoji svetlosti in sončnosti, so vzbudile pozornost in priznanje, ter dokazujejo, da se mladi likovnik lepo uveljavlja na umetniškem polju.

Glede na sedanjo razstavo, ki je njegova četrta, sem ga obiskal na domu, da bi se kaj pogovorila. Našel sem ga med kopico načrtov — tehničnih risb, med njegovimi »splošnim« delom.

Pogovorila sva se o marsičem, kar zadeva uporabljajočo umetnost. Zlasti me je zanimalo, kaj ga je napotilo k upodabljanju. Švigelj je izprva nekoliko okleval, a kaj kmalu mu je tekla beseda.

— Težak odgovor. Že v mladih letih me je veselilo risanje, zmeraj in ob vsaki priliki, ljudje, drevesa. Hotel sem podati, povedati, kar sem videl. Zanimala me je stvar, objekta, barve — tisto, kar je v raznovrstne vtise bi rali urediti. Ne verjamem, da bi mogel ta nagon v sebi zatreti. Vem, da se takoj tu pojavi rahločutno vprašanje — posebno pri nekem, ki že ima svoj resni metier, arhitekturo — ali je za podlogo tudi slikarstvo ustvarjanju na razpolago dovolj sposobnosti, ki on stopnji kakovosti, ki je v tem slučaju vsaj nujno potrebna, in za one širše perspektive, ki naj bi v bodoče opravile tako početje. Toda poleg tozadevne razsodnosti čutim v sebi tudi dovolj trezne presoje svojih sil, ki se še komaj sproščajo. Kako jih bom obvladal in usmeril, je moja naloga. V sebi čutim borbo k osebnemu, čisto svojem izrazu, ki bo se prilepil na preizkušnjo. Kajti, da moja poteza s čopičem ne bo ostala pri tem, kar sem pravkar pokazal, mi je jasno ko beli dan. Če se spomnim na vso dobro pravzaprav iz rane mladosti, vidim, da sem se dobro pripravil na risanje. Dolgo je trajalo, preden sem prijel čopič. Tehnika mi ni delala hudih preglavic, to so mi tudi priznali. Vem — tehnika ni vse, toda je neobhodna. Potem barva. Tako močno domam barvitosti (ne le barve kot lokalne definicije in ne barve kot maniro ali modo na platnu) — temveč barvitosti kot nekako izžarevanje, olisev posameznih objektov, da moram doseči, da bi mi mogel podati. Seveda, marsičesa danes še ni, in mnogokrat se pojavijo dvomi. Toda zmeraj premagam sila k novemu preizkušnjam. — Evo. Ne vem, če sem znal odgovoriti na Vaše vprašanje. Morda nekoliko. Tako razmišljanje — odkrito povedano — niso po volji.

Pravite — mnogo samozvesti? Hvala bogu!

Na vprašanje, zakaj po dveh letih otmora prav sedaj razstavlja, mi je povedal naslednje:

— Da bi to moje delo bilo samo zasebno razvedrilo, ni moj namen, in bi tako tudi zgrešilo svojo pot. Tako delo zahteva, da se pokaže in preizkuša na forumu. Razstave pa so tudi zaključni obdobji. Včasih je treba ljudem pokazati rezultat, pa tudi iz tega načeti nove račune. Ker razstave niso le, la iščejo priznanje javnosti. One tudi mnogo povedo. Nikdar ne stojim tako jasno in s takim obračunom pred tem svojim delom, kot ob takih prilikah. Zato so razstave morda poleg nekega zadovoljenja tudi marsikatero spoznanje in dobra šola. Poleg tega se mi zdi, da mora tudi vsaka razstava pokazati nekaj več kot prejšnja, vsaj do gotove lobe. Ali sem v tem uspel, bodo vedeli tisti, ki moje delo stalno zasledujejo. Končno pa — razstavi se tudi, da se kaj prodaja.

Zanimalo me je še, kaj bo povedal o svojem delu in kaj namerava. Med drugim je dejal:

— Saj veste, priprave so zmeraj velike, treba pa je mnogo časa in mnogo truda. Širše delo v zanjem času ni bilo lahko izvedljivo, zato je manj slik razstavljenih. Druge zopet so bile sprosti oddane. Na splošno pa me vsak dan najdeta tudi v ateljeju. Treba si je znati razdeliti čas. A kar se dela kot takega tiče — motivi in zamisli, se prehitujejo, izpodbuda ne najde dovolj možnosti. Treba je še vse zadrževati, urediti, presejati, dokler ne bo našlo tiste končne poti, ki jo čutim. Danes vidim, kako je treba to in ono, jutri grem v borbo. V sebi vidim jasno, kaj bom hotel povedati. Sicer pa: Moj credo so impresionisti. Prišel sem nanje! Begal sem dovolj po svetu in lahko rečem, da sem videl domala vse, kar se je pred kratkim in se danes na polju slikarstva ustvarja. Zato tudi čisto mirno pri sebi vem, kaj generacija naših »starih« impresionistov predstavlja. Le težave tega dela — katera umetnost ni težka? — je privedla razne druge smeri, mnoge kot slepe ulice. Da pa seveda tudi impresionizem hoče svoj razvoj, ni postaja jasno. In da je treba novega, mladega iskanja, tudi — Podrobnosti? Naša zemlja je slikovita in polna poezij. Ni treba, da bi iskali pogledov. V zadnjem času pa me zopet zanima figurativna, človek kot objekt, tudi kot vsebina, kar je mnogo težje, a končno tudi v sproščnem elanu — od tu sportni motivi, poleg svoje slikovitosti. A ne sprašujte me po programu. Vidimo se na prihodnji razstavi, kdo ve kdaj. Tačas — Jelamo!

DNEVNE VESTI

— Smrt generala Jakoba Testija Rasponia. V Bolgoini je umrl divizijski general Jakob Testi Rasponi, ki je pripadal staroslavemu rimskemu plemstvu. Bil je vrl bojevnik, ki se je udeležil libijske vojne in prve svetovne, v kateri si je pridobil srebrno svetinjo ter vojni križec. V izpolnjevanju svojih službenih dolžnosti se je pozneje ponesrečil in je zaprosil za upokoje. Uživljal je v častniških krogih velik ugled in spoštovanje.

— Na polju slave je padel bersalier Anton Cosio, po rodu iz kraja Ostiana pri Cremoni. Bil je na raznih bojiščih, dokler ga ni na tripolitanskem bojišču zadela smrtonosna sovražnikova streljanka. Pokojnik je izšel iz vrst cremonskega G. I. L. a.

— Italijansko švedska kulturna manifestacija v Stockholmu. V prostorih Kr. italijanskega poslanstva v švedski prestolnici je bil svečan sprejem, ki so se ga udeležili številni švedski pisatelji, založniki, novinarji ter umetniki. Italijanski Kr. minister je predaval v švedščini o kulturnih odnosih med Italijo in Švedsko. Očrtal je obsežen program kulturnih prireditvev in manifestacij, ki bodo te dni v Stockholmu in Göteborgu na pobudo italijanskih zavodov. V okviru teh manifestacij bo tudi razstava italijanske knjige od najstarejših časov pa do današnjega dne. Po kinogledališčih bodo prvič vrteli nov italijanski film »Zelezna krinka«. Nadalje bodo v obeh mestih poučna predavanja, ki naj pomagajo spoznati obojestranske prilike. Pa tudi na sportnem polju bodo razne prireditve, med drugim preizkus najboljših italijanskih ter švedskih teniških igralcev. Ob sklepu svojega predavanja je razdelil italijanski poslanik nagrade v skladu z najnovejšimi natečaji za najboljši švedski članek o Italiji ter najlepši fotografiji posnetek švedskega fotografa s kakršnim koli italijanskim krajinskim ali življenjskim motivom. Med drugim je bil deležen nagrade znani švedski pisatelj Kunt Beckman, nadalje švedski pisatelj Karin Johnson. Za najboljšo fotografijo posnetke je bilo izročeno trinajst nagrad. V imenu vseh navzočih nagajencev in povabljenih švedskih osebnosti je spregovoril publicist Beckmann, ki je poudaril globoki smisel, s katerim so Švedi vedno sledili zgodovinskemu, umetniškemu in kulturnemu razvoju Italije ter italijanskega naroda.

— Komisarji sindikatov papirne in tiskarske stroke. Zaradi ustanovitve nacionalnih sindikatov onih kategorij, ki jih predstavlja Zveza papirnih in tiskarskih uslužbencev, so bili imenovani po korporacijskem ministru Artur Carnelutti za

komisarja sindikata uradnikov papirne in tiskarske stroke, Ivan Leombroni za komisarja sindikata poligrafskih delavcev, Anton Genesi za komisarja sindikata delavcev papirne in kartotekarske stroke, Aldo Branchi pa za komisarja sindikata fotografskih uslužbencev.

— Novi podtajnik v ministrstvu za upravljanje in gozdove. Triestinski vseučiliški profesor dr. Karl Fabrizzi je bil imenovan za drž. podtajnika v ministrstvu za poljedelstvo in gozdove. Leta 1918. je prišel iz Rima v Trieste, kjer je promoviral leta 1930 za doktorja trgovske in gospodarske vede. Posvetil se je znanstveni karieri ter je postal profesor tistišne univerze. Triestinsko časopisje podpira njegove znanstvene zaslugi.

— Madžarsko odlikovanje bivšemu veleposlaniku Cerruttiju. Madžarski državni upravitelj N. Horty je odlikoval bivšega italijanskega veleposlanika v Berlinu ministra Viktorja Cerruttija z velikim madžarskim križcem.

— Stavil je na napačne loterijske štev. in zadel 95.000 lir. Včasih je pri loterijski igri koristna tudi kakšna pomota. O tem se je prepiral med drugim Jakb Veglio iz Vobarna pri Borgomaneru, ki je naročil svojemu sinu, naj gre igrati na tri štev. ki jih je našel na neki beležki svojega umrlega brata. Toda sin si je napačno zapomnil omenjene štev. in se je pri eni od treh štev. zmotil. Namestu na 81 je stavil na 31. Oče je bil zaradi tega praveč nejevoljen, toda kmalu se je pokazala dobra stran sinove pomote. Loterijska sreča navzile pomoti ni izostala. Veglio je lahko svojemu sinu hvalalec, saj je dobil 95.000 lir.

— Pet dni ni mogel iz hiše, ker mu je padel ključ skozi keno. O nenavadni zgodbi poročajo iz Luina. 68letni Pavel Gavazzi živi s svojim sinom, ki pa odhaja v bližnje mesto na delo in ki se vrača domov vsako soboto. Nesrečno naključje je hotelo, da je pri stopanju namiznega prta padel skozi okno stanovanjski ključ, ki je bil na mizi. Starček, ki staneje v oddaljenem stopnišču hiše, ni mogel nikogar priključiti, da bi mu prinesel ključ in odprl stanovanjska vrata. Režev je moral počakati do sobote, ko se je sin vrnil in rešil očeta iz neprijetnega položaja. K sreči je imel starček še nekaj živih doma, tako da se je lahko skuhal kosilo ter večerjo.

— III. razstava gospodinjstva je bila otvorjena v prostorih Rinascenta v Mianu. Razstava ima štiri oddelke in bo pozneje prenesena tudi v Como, Varese in Bergamo.

— Krst nove opere na odru rimske Kr. opere. Prodoren uspeh je žela v rimski Kr. operi krstna predstava nove opere G.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

MINO MATICA — TELEFON 22-41

Ova filma dnevno:

Ob delavnikih ob 14.30 »Ciganska ljubezen«, ob 16.30, 18.30 »Anuška«

Ob nedeljah in praznikih ob 10.30 »Ciganska ljubezen« — ob 14.30, 16.30 in 18.30 »Anuška«

Ciganska ljubezen

Odlični igralci: Madeleine Sologne, Jean Gallant, Ciganski orkester in zbor!

Anuška

Hilke Krahl v glavni vlogi. Film pestrosti in dekorja! Dunajski valčki, stare pesmi in plesi!

MINO SLOGA — TELEFON 27-30

Ce se hoče kdo podučiti, kako more prekaniti gospodinjstvo, šolsko ravnateljico, da si pridobi deklico, ta naj si ogleda odlično komedijo

Enkrat na teden

Vera Carmi, Roberto Villa, Carlo Campanini

Predstave ob delavnikih ob 14.30 dalje; v nedeljo ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30 uri

KINO UNION — TELEFON 22-21

Najnovejši film najznamenitejšega nemškega filmskega igralca Heinricha Georgea

Ura sreče

z Mario Tassady, Karlo Rustom in Pavlom Richterjem

Predstave: ob nedeljavah ob 16. in 18.15 uri; ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30, in 18.30 uri

Pannaina »Beatrice Cenci« na libreto Viktorja Vivianija. Dogajanje v tej operi se razvija v razpleti pretresljive tragedije iz 16. stoletja. Režija je bila v rokah A. Piccinata. Glavni solisti so bili Marieta Canosio, Antenor Reali in Aleksander Ziliani. Novi operi je sledilo dovršeno izvajanje novega baleta »Elizana« na glasbo Franca Alfanaža.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list za Ljubljansko pokrajino«, kos 13, dne 13. februarja 1943-XXI, objavlja naredbe Visokega Komisarja: določitev babiških nagrad, ureditev delovnih pogojev za pomočne osebe v gostinskih podjetjih in popravek (kr. uredb) z dne 25. januarja 1943-XXI. št. 4.)

— Iz trgovinskega registra. Ivan Pielick, trgovca z južnim in domačim sadjem ter zelenjavo na: Jabelo: Vstopila sta javna družbenika Pielick Ivan ml. in Pielick Evgen, oba trgovca v Ljubljani, zaradi česar je nastala javna trgovska družba od 1. januarja 1943. Besedilo tvrdilo oddal I. Pielick & Co.

— Florentinski umetnik razstavlja v Trieste. Znameniti florentinski slikar Galilei Chini je razstavil svoje slikarske umetnine iz zadnjega časa v prostorih triestinske galerije. Chini ima v italijanski likovni umetnosti svoj sloves, ki si ga je pridobil s svojimi deli, ki so doživela prebrljivi umetniški uspeh na štirinajstih vizejskih Biennalah. Je tudi scenograf milanske Seale ter je oblikoval številne reprezentančne umetnine za ladji »Romae« ter »Augustus«, pa tudi za prestolno dvorano na italijanskem vladarskem dvorcu.

— Nemški pevci p. j. Italijanskim in nemškim vojakom. V Nemškem domu v Triesteu je bila preračuna italijanske nemške kulturne manifestacija, ki so ji prisostvovali med drugim general Corte kot za. stopnik armadnega poveljnika. Zvezni tajnik Spangaro, Italijanski ter nemški vojak in razni odličniki. Najprej je zapela članica bremskega državne opere Liselotte Thammüller, ki je izvrstno odela ario »Fidelia«. Nato je nastopil basist duševneške opere Egmont Koch, ki je zapel spev z Wagnerjeve opere »Thannhäuser« S Schubertovimi arrijami se je odlično uveljavljal tenorist deasuske opere dr. H. R. Wolf. Izvrstne soliste je spremljal na klavirju maestro P. Trast. Italijanski in nemški vojak, ki jim je bil koncert namenjen, so vsem trem pevcom toplo vzklicali. Po končanem koncertu sta privedla nemški generalni konzul v Triesteu von Druffel in vodja triestinske krajevne narodno socialistične skupine dr. Pausch na čast pevcom gostem in Italijanskim ter nemškim vojakom prisrčen počastitveni večer v dvorani Nemškega doma.

— Italijanska enciklopedija Kološarskemu ateneju. Ravnatelj madžarskega Italijanskega kulturnega zavoda prof. Al. Bizzarri je izročil rektoratu kološarske univerze vse zvezke italijanske enciklopedije, ki jo je skupno z drugimi državicami deli podarila rimska vlada kološarskemu vseučiliškemu ateneju. Kološarski rektor in akademski svet sta izrazila prof. Bizzarriju svoj iskreno hvaležnost s prošnjo za zadavno sporočilo rimski vladi. Po prisrčni italijanske madžarski kulturni manifestaciji je bilo v veliki avli omenjenega vseučilišča predavanje prof. Bizzarrija, ki je v tehnični izražaj razčlenil Machiavellijev pomen, njegovo delo in miselni razvoj.

— Tridesetletnica »Sadjarja in vrtnarja«. Prav ob izidu jubilejne številke »Sadjarja in vrtnarja« se je med vrtnarji razširila žalostna vest, da je umrl njihov voditelj eden največjih slovenskih sadjarjskih strokovnjakov in ustanovitelj »Sadjarja in vrtnarja«. Na obnem zboru sadjarjskih in vrtnarskih društev so oktobra sklenili, da bodo izdali namestu posameznih mesečnih števil, nekakšen jubilejni zbornik. Tako je zdaj izšla trojna številka, ki vsebuje izredno mnogo tehnege gradiva za sadjarje in vrtnarje. Na prvem mestu je jubilejni članek. Na nekatero zanimivo gradivo bomo opozorili še posebej.

— Iz Pravi pomladni dan. Nekoliko pregodaj je postalo toplo, čeprav smo polovico februarja že prestali. Tako je včeraj najvišja dnevna temperatura dosegla že 9.3° Dopoldne je bilo še hladno, saj je utrpana minimalna temperatura znašala -4° opoldne je pa začel nenadno pihati močen jug Kljub jugu je pa ostalo popoldne še jasno. Tudi noč je bila jasna in zračni tlak ni mnogo popustil. Davi je

znašal 766 mm, kar je še vedno nad normalo. Davi je bilo živo srebro nad lediščem; današnja minimalna temperatura je znašala 0.4° tako da je bilo že jutraj prijetno toplo. Temperatura je še naglo narasla, ker je bilo sončno.

— Iz Sindikat delojemalcev gostinske stroke in Trgovinski oddelk PDZ javljata, da se bodo prijave uslužbencev gostinske stroke zaradi dodatne živilske razkaznice 100 g dnevno sprejemale samo še do četrta 18. t. m. med uradnimi urami od 8 do 12 in od 15 do 18. Miklošičeva cesta št. 22/I.

— Iz Sadjarja in vrtnarske podružnice Ljubljana I poziva svoje člane, da se v čim večjem številu udeležijo pogreba blagopokojnega društvenega predsednika Martina Humeka v torek dne 16. t. m.

Iz Spodnje Štajerske

— Dirigent Max Schönherr 70-letnik. Znan dirigent in kapelnik Max Schönherr je praznoval te dni 70-letnico rojstva. Znan je tudi kot skladatelj in javnost ga dobro pozna kot enega najvidnejših pred-

Izpred okrožnega sodišča

Obtoženec, ki so njegove specialitete prevare — V petek je bil obsojen na eno leto robije

Ljubljana, 15. februarja. V Vevčah rojeni 38letni samski mehanik sofer Stanislav Trost je bil že dvakrat kaznovan zaradi prevar. V petek je prišel ponovno na zatožni klopi, ker ga je državni tožilec tožil zaradi petih prevar, ki jih je izvršil v zadnjih dveh letih. Glede na ponavljanje je obtožnica zahtevala naj sodniki kaznujejo Trosta kot obtrnega izvrševalca prevar po § 337. kaz. zak. Senatu je predsedoval s. o. s. Rajko Lederhas, kot votanta pa sta sodelovala s. o. s. Ivan Kralj in Josip Baričević. Obtožnico je zastopal državni tožilec Branko Goslar. Obtoženi Trost je nastopal zelo izjavno, n. ga je moral predsednik večkrat ostio ukoriti. Z motiljavico da se njemu nič ne verjame, je odklonil vsak zagovor. »Ali se mi splača odgovarjati, kar brez mene opravite« je zaključil in sedel na zatožni klopi. Predsednik je narekoval njegovo izjavo v zapisnik, nato pa začel štati njegov zagovor pred preiskovalnim sodnikom in zaslišavati priče.

Državni tožilec je dolžil Trosta da je 22. novembra s prevarnim namenom izvalil od Anice Cirmanove 100 din, češ da ji jo dobival bencina. Obtoženec se je zagovarjal zelo zagonečno in skušal donovetati da je imel neki vir, kjer bi mogel v Skofji Leki dobiti benom. Bil je uslužen pri štabu za utrjevanje bivše jugoslovanske vojske. Tudi je, da je imel dobro voljo moral pa je Ljubljano prehitro zaustil in tako ni mogel dobiti bencina Cirmanova, zaslišana kot priča, je povedala, da obtoženca prej sploh ni poznala. Ko je prišel ni bilo njegena moža doma. Predstavil se je za Staneta in rekel, da ga mož dobro pozna. Zato mu je tudi zaupala. Ker so bencin potrebovali, ga je bila pripravljena kupiti večjo količino. Trost je zahteval naj mu da nekaj na račun za nabavo kant. Dava mu je 100 din. Obljubil je, da bo še isti večer prinesel bencin in ga je čakala pozno v noč. Bilo pa ni ne Trosta ne bencina.

Drugo prevaro je Trost zagrešil 25. februarja 1941 na škodo Marije Lasanove. Pnulil ji je v vakup večjo količino stare pnevmatike, Lasanova je na kupčijo pristala. Posodila je obtožencu, ki je medtem zajedel v zapil v njeni gostlini za 180 din raznih dobrot, kolo, da bi šel po pnevmatiko. Trosta pa ni bilo več nazaj. Čez nekaj dni jo je policija obvestila, da se je kolo našlo na lgu v nek gostilni, kjer

VABILO

XVIII. REDNO SKUPŠČINO

Zadružne hranilnice

zadruga z omejenim jamstvom v Ljubljani
ki bo v torek 16. februarja 1943. ob pol 5. uri popoldne

v zadruginih uradnih prostorih
Dalmatinova ulica št. 6
s sledečim

dnevnim redom:

- Otvoritev in konstituiranje skupščine.
 - Poročilo: a) upravnega odbora, b) nadzornega odbora.
 - Branje revizijskega poročila.
 - Sklepanje o letnem sklepnem računu, o kritju izkazane zgube in podelitev razrešnice članom upravnega in nadzornega odbora.
 - Sklepanje o prestanku zadruge.
 - Volitev: a) dveh članov upravnega odbora odnosno 4 likvidatorjev, b) enega člana nadzornega odbora in enega namestnika.
 - Predlogi in pritožbe.
 - Določitev: a) vsote do katere se sme zadruga zadolžiti, b) vsote hranilnih vlog, ki jih sme zadruga sprejeti, c) najvišjega zneska kredita, ki ga sme zadruga podeliti posameznemu zadržniku.
 - Slučajnosti.
- Ako skupščina ob napovedani uri ne bo sklepala, bo v petek 5. marca 1943. ob pol 5. uri popoldne druga, na istem kraju in z istim dnevnim redom, ki bo v smislu § 39 pravil sklepala veljavno, ne glede na število navzočih zadržnikov.
- Letni sklepní računi so razgrnjeni na vpogled zadržnikom in bivšim zadržnikom, katerim jamstvo še ni prestalo, v poslovnih prostorih zadruge med uradnimi urami.

stavnikov javnega življenja. Tudi njegova dva sinova Max in dr. Wilhelm delujeta na glasbenem polju.

— Mladinski film v Sošanju. Veliko je bilo veselje, ko je bila nedavno prirejena v Sošanju filmska predstava za nemško mladino. Pripravljenih je bilo 300 sedežev, prišlo pa je nad 400 fantov in deklet, ki jim je film »Jakko« zelo ugajal.

— Socialno skrbstvo v Ptuj. Lani je bilo potrošenih v Ptuj za socialno skrbstvo 191.000 mark.

GLEDAJŠČE

DRAMA

Ponedeljek, 15. februarja: zaprt.

OPERA

Ponedeljek, 15. februarja: zaprt.

Torek, 16. februarja ob 17: Beg iz seraja. Red B.

Sreda, 17. januarja, ob 17: Sestra Angeli-ka. — 7. simfonija. Red Sreda.

Inseriraj v SLOV. NARODU!

ga je Trost zastavil za zapitek Kolo je Lasanova dobila vrnjeno. Obtoženec je zanikal, da bi imel namen kolo odpeljati in je trdil, da je bil pri Lasanovih zelo domač in da si je kolo že večkrat izposodil. O inkriminiran, priložnosti, da je dobil delo v nekem kraju blizu lga. Kolo je pustil na lgu, ker ga naprej zaradi hribovitega terena ni mogel več uporabljati. Imel ga je namen vrniti Lasanovi je vse njegove navedbe zanikala in izpovedala tako, kakor je navajala obtožnica. Glede neplačane zapitka pri gostilničarju na lgu, pri katerem je pustil omenjeno kolo, je obtoženec izjavil, da ga je kasneje plačal.

Nadalje ga je državni tožilec tožil, ker je decembra 1941 skušal v Devici Mariji v Polju izvaliti od posestnika P. 1000 lir za upornike, se pri tem skliceval na to, da mu je že neki znanec omenjenega posestnika dal v isti namen 600 lir. Izkazalo se je, da je bilo to zatiranje lažno in da je Trost hotel dobiti denar zase. Pri posestniku P. je nastopal zelo grozeče, tako da je P. ki ga ni poznal, pobegnil pred njim. Pomirila ga je neka soseda, ki je Trosta poznala.

Zadnje in najhroš prevaro je Stare Trost zagrešil na škodo Erne Havličkove, ki ji je izvalil 450 lir. Ko je bil izpuščen iz zaporov, se je zglasil pri njej in zatrjeval, da je bil v zaporu skupaj z njenim bratom Viktorjem. Zahteval je 500 lir in obljubil, da bo spravil Viktorja iz zapor. Bil je zelo zgovoren in tako mu je Havličkova nasledel ter izročila vse svoje prihranke v znesku 450 lir. Dasi je obljubil, da bo prišel v nekaj dneh povedat, kako so »intervencije« uspele, ga ni bilo več blizu. Ko je nekoč srečala šivilja M., ki se je ob obisku Trosta pri Havličkovi pri slednji mudila in ga vprašala kako je z zadevo je robato odvrnil, da njo nič ne briga. Dala ga je nato aretirati. Izkazalo se je tudi, da je omenjeni Viktor prepovedal, da bi dali za »intervencije« kakršen koli denar. Zal je njegova prepoved sestro prepoznala.

Ko je predsednik predočil obtožencu da je napravil zelo grodo dejanje, ko je prevaril Havličkovo za njene edine prihranke, in ga vprašal, ali namerava kdaj povrniti denar, je obtoženec cinčno odvrnil:

— Z aeroplanom jo bom peljal. — Za ta izpad je prejel takoj zaslužen ukor, ki ga pa ni spametoval. Svojo upornost je enal še naprej in se ponovno skušal norčevati. Končno mu je bilo še to preveč in je zaključil:

— Jaz sem že vsega sit. Dajte vi mene obsoditi, pa mirna Bosna.

Trosta je sodišče dolgo iskalo s firalo in iz objavo v policijskem dnevniku. Pismo o glasu poroča da ni na dobrem glasu. Državni tožilec je zahteval kaznovanje po obtožnici, branilec pa je predvsem skušal rešiti obtoženca pred obsodbo zaradi obtrnega izvrševanja prevar.

Sodniki so ga po kratkem posvetovanju spoznali za krivega v vseh primerih, razen za prevaro na škodo gostilničarja na lgu. Za to dejanje je bilo premoalo dokazov. Obsojen je bil na 1 leto robije in izgubo častnih pravic za dobo 2 let. Cirmanovi in Havličkovi mora povrniti 38 odnosno 450 lir. — Trost je kazen sprejel.

SGARAVATTI SEMENTI S. A.

PADOVA

Sementi di Ortaggi — Foraggi. ecc.

Sementa za zelenjavo — krmlila itd.

Chiedere offerte - Zahtevajte ponudbe

MALI OGLASI

PREMOST DRVA

L. Pogačnik

LJUBLJANA

Bohoričeva ulica 5

Telefon 20-59

Zahtevajte pri Vašem trgovcu

NAŠ CAJ

od Kmetijske družbe

ZAHVALA

Vsem, ki so spremljali na viško pokoplišče našega ljubljene, dragega sina in brata

JANEZA

na zadnji poti k večnemu počitku, posebno č. duhovščini za tolažbo v zadnji uri, pevskemu viškemu cerkvenemu zboru za nagrobnice in g. Vrbeču za ganjlive besede ob odprtem grobu, kakor tudi vsem ostalim za tolažljive besede, ki so jih izrekli ob izgubi našega ljubljene, kakor tudi za darovano cvetje, se pristočno zahvaljujemo.

Ljubljana, 15. februarja 1943.

BERNIKOVI

Dotrpel je naš ljubljani oče, stari oče, stric in tast, gospod

JANEZ OGRIN

vpokojenec drž. železnice

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 15. februarja t. l. ob 3. uri popoldne z 2al — kapele sv. Janeza — k Sv. Križu.

Ljubljana, Leskovec, dne 13. februarja 1943.

Zalujoci: LUDVIK, KAROL, ANA por. URBANČIČ,

ANGELA por. JENKO, otroci — in ostalo sorodstvo

Skrben sadjar mora imeti vedno škroplilnico v rokah

Koledar za škropljenje proti najvažnejšim boleznim in škodljivcem češenj, jablan, hrušk in breskev

Ljubljana, 15. februarja

Zima mineva, mraz popušča. Če smo se doslej najraje stiskali okoli toplih peči in delali v zakurjenih prostorih, bomo kmalu imeli polno nujnega opravila zunaj: v vrtovih, sadovnjakih, nekurenih delavnicah itd. Vrtnarji, ki pripravljajo najbolj zgodnjo zelenjavo, so že izkoristili tople dneve, ko se popolnoma skopnel sneg, in se lotili pripravljanja toplih gred. Počasi bodo prišli na vrsto še sadjarji, ki sicer tudi pozimi niso popolnoma zanemarili svojega drevesa, gotovo pa so si privoščili nekaj več odpočitka. Sedaj bodo kmalu na vrsti neobhodna dela. Med njimi spada tudi večni boj sadiarjev proti sadnim boleznim in škodljivcem.

Vesten sadjar mora imeti vedno škroplilnico v rokah. Pozimi, pomladi, poleti in jeseni, vedno so na delu najrazličnejši škodljivci, ki mu hočejo, če že ne uničiti drevesa samega, pa vsaj spraviti sadjarja ob precejšnje količine pridelka. Treba jih je zatirati ob vsakem času in jim onemogočiti, da bi se razvili v nevarnejšem obsegu. Le v času cvetenja in pri češnjah, ko je dozorel sad, počiva škroplilnica, sicer pa zalezujemo z njo vedno boleznim in škodljivcem, čim se pojavijo.

Proti sadnim boleznim in škodljivcem je škropljenje najučinkovitejše, če ga opravimo ob pravem času. Mnogi ne vedo, kdaj bi škropili na primer proti kaparju, listnim ušem, gosenicam itd., da bi imeli največ uspeha. Važno je tudi vedeti, da ne zatiramo vseh škodljivcev z enim samim sredstvom. Škropljenje se ravna tako po razvojni stopnji drevesa kakor tudi škodljivca. Slednjega napademo s škropljenjem prav v trenutku, ko je za uporabljeno sredstvo občutljiv.

Pri sadnem drevju je na splošno škropljenje v dobi mirovanja brstja brez pomena. Boj se začneja, čim se brstje napenja. Druga razvojna doba nastopi, ko se brstje odpre in se pokažejo prve zelene konice. V tej dobi je brstje občutljivejša za škropljenje, tako da moramo uporabljati drugačno brozgo kot prej. Tretja razvojna stopnja je doba cvetnega ponia, ko škropimo proti škrlupu, gosenicam, listnim ušem itd.

Med cvetenjem ne škropimo, važen pa je čas, ko drevo odveti, ko odnadao cvetni listi. Sledi doba vrvega škropljenja sadu, in sicer pri jablanih, ko imajo velikost lešnika, pri češnjah pa, ko imajo velikost graha.

Preden škropimo, je umestno, da se prepričamo, kakšna bolezen in kakšni škodljivci napadajo drevje. Zato je za vsakega sadjarja važno, da sadne škodljivce pozna. S pomočjo poučnih knjiž in deliš izkušnje si bo pridobil potrebno znanje in se lahko po njem ravnal.

Škropljenje češenj

Pri češnjah pride na vrsto najprej škropljenje proti jajčecem listnih uš in pršic, istočasno pa se začne boj proti škrlupu. To škropljenje opravljamo, ko se brstje napenja. Za zatiranje jajčec listnih uš in pršic uporabimo žveplenoapneno brozgo. Pripravimo jo tako, da pomešamo en del žveplenoapneno kvaše in 5 do 10 delov vode. Za zatiranje škrlupa uporabimo 2% bakrenoapneno kvašo ali pa tudi isto sredstvo, kakor smo ga navedli prej za zatiranje jajčec.

Ko se brstje odpre, nadaljujemo z zatiranjem škrlupa, obenem pa so na vrsti že razne gosenice in listne uši. Za zatiranje škrlupa uporabljamo tudi v tej dobi isto škropilno, kakor smo ga navedli za prvo dobo. Za zatiranje gosenic so najbolj primerne arzenove kvaše, posebno bakrenoapnena arzenova kvaša. Proti listnim ušem nastopimo najuspešneje z raztopino tobačnega izvlečka in mazavega mila. Napravimo jo takole: 2 kg mazavega mila in četrt do enega litra tobačnega izvlečka raztopimo ter zmešamo v 100 l vode.

Nastopi doba cvetenja, ko onustimo vsako škropljenje. Čim pa drevje odveti in pokaže češnja sadove v velikosti graha, pa nadaljujemo s škropljenjem. V tem času je v začetku še vedno pravočasno škropljenje proti gosenicam s sredstvom, kakor smo ga navedli zgoraj. Prav tako uporabljamo v bolju proti listnim ušem že opisano sredstvo. Pri zatiranju škrlupa moramo biti previdnejši. Raztopina žveplenoapneno kvaše mora biti mnogo bolj razredčena, in sicer v razmerju 1 proti 40. To se pravi: na en del kvaše vzamemo 40 delov vode. Prav tako uspešno uporabimo v isti namen 0,5% bakrenoapneno kvašo.

Ko so češnje dozorele, ne škropimo. Čim smo drevo razbremenili njegovega okusnega sadu, pa se pokaže morda še vedno potreba, da ga rešimo listnih uš. Tudi v tej dobi škropimo češnje proti listnim ušem z raztopino tobačnega izvlečka in mazavega mila.

Škropljenje jablan

Na jablanah se pojavijo najprej krvne ušice, kaparji in listne uši. Proti njim nastopamo že v času, ko se napenja brstje. Prva dva škodljivca celo najuspešneje zatiramo v tem času, medtem ko se škropljenje proti listnim ušem lahko opravlja vse leto, razen med odpiranjem cvetnih popkov in med cvetenjem.

Za zatiranje krvnih ušic je primerna žveplenoapnena kvaša v razmerju 1:2—5 (to se pravi: na en del žveplenoapneno kvaše pride 2 do 5 delov vode). Bolj razredčena mora biti ista raztopina za kaparje in listne uši. Razmerje med žveplenoapneno brozgo in vodo mora biti 1:5 do 10.

V drugi dobi, to je v času, ko se odprla brstje, se najprej začne zatiranje škrlupa. V začetku škropimo z 2% bakrenoapneno kvašo ali z žveplenoapneno kvašo v razmerju 1:10. V dobi cvetnih popkov in takoj po odvetenju na moramo obe raztopini omiliti. Uporabljamo 0,5% bakrenoapneno kvašo ali pa še rajši žveplenoapneno kvašo v razmerju 1:40. Druga nadlega, ki se pojavi v tej dobi, nekako v sredi razvoja in odpiranja brstja, so gosenice, ki jih zatiramo tja do srede razvojne dobe cvetnega popja in nadaljujemo še v dobi, ko je cvetenje končano. Tudi pri jablanah uporabljamo za zatiranje gosenic arzenovo kvašo, posebno arzenovo bakrenoapneno kvašo.

V času cvetenja pustimo jablano pri miru, da ne škodmo cvetju. Takoj po odvetenju s škropljenjem lahko nadaljujemo. Kako zatiramo v tem času listne uši, gosenice in škrlup, smo že povedali. Najvažnejše pa je sedaj zatiranje raznih zaplunkaric, zlasti sadnega zavijača. Proti temu velikemu škodljivcu sadja, ki ga nekateri sadiarji vse premože zalezovati, uporabljamo ista sredstva kakor proti gosenicam. Proti slednjim in jabolčnemu zavijaču škropimo med razvijanjem sadja dvakrat lahko. Ko se napenja brstje, napadeta hruške ka-

par in škrlup. Proti njima uporabimo ista sredstva in v istem razmerju, kakor smo navedli za jablano. Tudi pri hruški moramo raztopino proti škrlupu med razvijanjem cvetnih popkov omiliti. V drugi razvojni dobi se začneja boj proti listnim ušem in gosenicam. Proti listnim ušem škropimo do dozravitve sadja s predelkom med razvojem cvetnega popja cvetenja. Gosenice zatiramo edino še v prvi dobi po odvetenju. Proti listnim ušem uporabljamo raztopino mazavega mila in tobačnega izvlečka, proti gosenicam pa arzenovo kvašo, kakor smo opisali pri jablanah.

Takoj po odvetenju se začneja tudi pri hruškah boj proti zavijaču in njemu podobnim škodljivcem. Najučinkovitejše so arzenove kvaše, kakor smo jih navedli zgoraj.

Škropljenje breskev

Se v zimskem času zatiramo na breskvah s škropljenjem kaparja in jajčec listnih uš. Za oboje uporabljamo žveplenoapneno kvašo v razmerju 1:5—10. To zatiranje traja do srede dobe, ko se napenja brstje. Pozimi in potem do cvetenja nastopamo tudi proti nevarni boleznim, ki je že mnoge sadjereje pripravila do tega, da so zgubili veselje do gojitve breskev. Mislimo na kodravost. Proti njej priporočajo 1—2% bakrenoapneno kvašo ali žveplenoapneno kvašo v razmerju 1:5—10. Kasneje v dobi pred cvetenjem omilimo raztopino in uporabljamo 1/4 do 1/2% bakrenoapneno kvašo ali žveplenoapneno kvašo v razmerju 1:40.

V drugi dobi se pri breskvah začneja boj proti škrlupu. Postopoma enako kakor pri kodravosti. Naprej uporabljamo močnejšo raztopino, med razvijanjem cvetnega popja pa jo omilimo. Škropimo tudi po cvetenju, ko škropimo sad, in kasneje, ko smo sadje že posbrali. V tem času uporabljamo seveda zopet močnejšo raztopino.

Ko se odprla brstje in se razvijajo cvetni popki, napadajo breskve tudi listne uši in gosenice. Proti prvim uporabljamo isto sredstvo, kakor smo ga navedli za jablano in hruške. Enako tudi proti gosenicam. Med cvetenjem ne škropimo, nadaljujemo pa na odvetenju, ko se je sad že precej razvil. Listne uši zatiramo tudi potem, ko smo sadje že obrali.

Tri opice — tri življenjske modrosti

Niž slabega poslušati, niž slabega govoriti in niž slabega gledati

Ob vzhodu gore Nantai, 150 km od Tokia, stoji med krasnimi svetili sveta mesto Nikko. Nikko navadno peslojpe. Nad vodom je pritrjen obledel lesorec, predstavljajoč tri opice. Prva si krepko zatiska ušesa, druga si z obema rokama tišči usta, tretja si pa zakriva oči. Skeraj vsek Japonci poznata ta lesorec in če poroma v Nikko se takoj napoti k poslopiu, kjer je ta znamenitost pritrjena nad vodom.

Sele iz občevanja z Japonci tuje zve kakšen je pomen treh opic na lesorezu v mestu Nikko. Opice izražajo to, kar je vsakemu Japoncu skoraj že priročno, namreč: niž slabega poslušati, niž slabega govoriti in niž slabega gledati. Če človek niž slabega ne sliši, mine vseje tistega, ki slabo govori. Če človek niž slabega ne govori, izgubi dotični, ki opravičuje rad poslušati, izgubi dotični, ki opravičuje rad poslušati, to priliki. In če človek neče videti nič grdega se izogiblje tistih, ki bi radi kaj grdega pokazali, ali prikazali kot lepo.

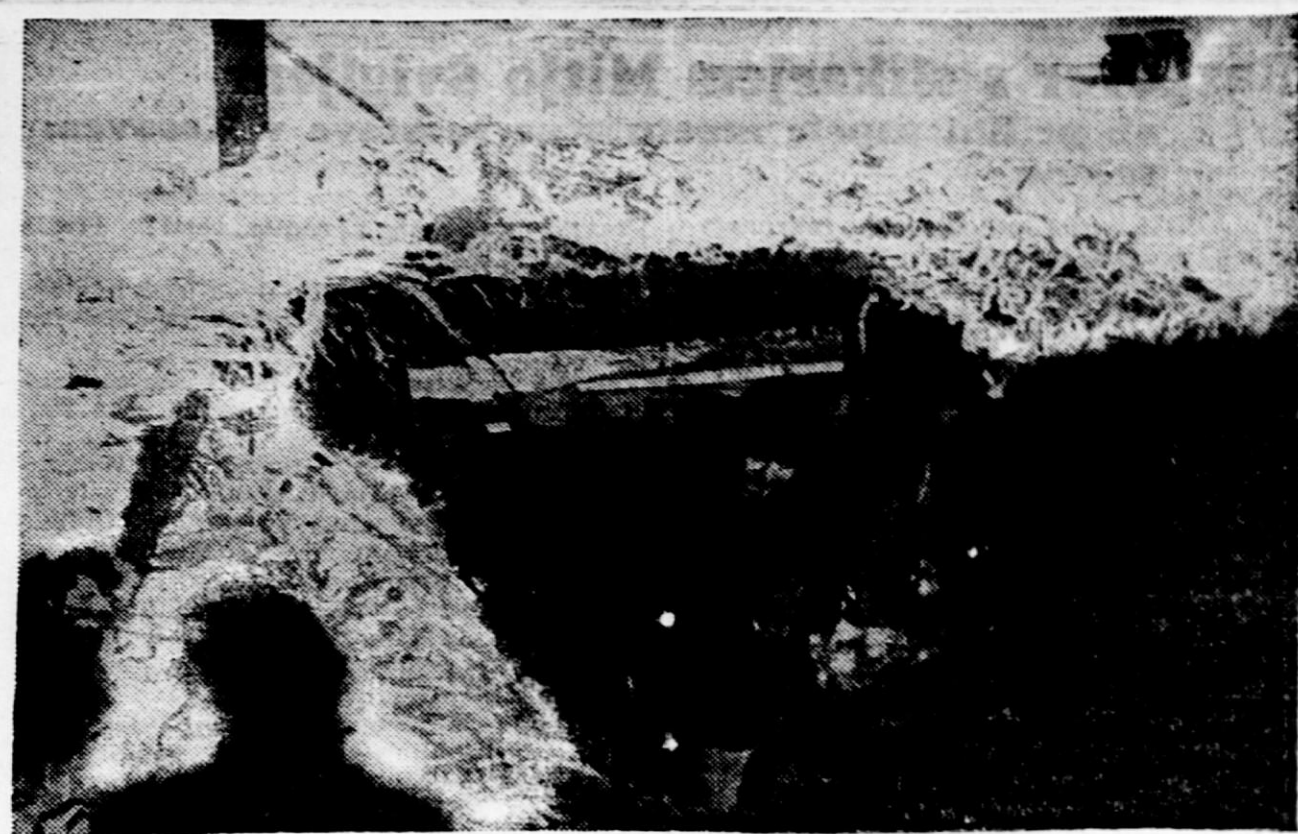
Modrost treh opic na lesorezu pa gre še dalje. Če že kaj slabega slišimo ali vidimo, ne smemo vsaj govoriti, da bi nas ljudje pri tem videli, sicer bi nam lahko očitali, da smo slabo namenoma gledali ali poslušali. Temu bi se lahko seveda izognili, če bi protestirali. Toda v tem primeru bi morali sami grdo govoriti. Tega pa tudi ne smemo. Vse slabo in grdo ima to lastnost, da se širi potom vseh čutov, dočim se lahko dobro in lepo samo uveljavlja, išče slabo in grdo daleč naokrog opore, ker samo po sebi ni dovolj trdno in odporno. Če si torej ljudje zatiskajo ušesa, usta in oči, nima grdo in slabo nobene možnosti, da bi se širilo.

Zakaj so si Japonci izbrali prav opice za posilke te svoje globoke življenjske modrosti? Opice velja v vsej Aziji za sveto žival. To izvira najbrž še iz pradednih časov, ko so se ljudje bali opic zaradi njihove podobnosti človeku. V Indiji se je pridružila temu strahu še vera v preseljevanje duš. Ljudje so verovali, da živi marsikatero božanstvo na zemlji v opicah. Tako so prišle opice v razne verske obrede. Japonci spravljajo opice v zvezo z božanstvom Saru-tahiko-no-Kami. Slučajno se pa krije praznik tega boga z dnevom svete opice. Japonci pravijo opici Saru in tudi ta izraz je v zvezi z omenjenim božanstvom. Na praznik svete opice naj bi se ne sklenila nobena zakonska zveza. Slučajno pomeni beseda Saru tudi ločiti se. Po ljudskem praznovanju bi na praznik svete opice tudi nihče ne smel nastopiti službe, ker bi to moral kmalu zopet zaustaviti.

V Indiji maleti človek povsod na opice in tam je vse polno veletrgovcev z opicami. Večkrat sreča velike transporte, v katerih je po več sto opic. Pogosto navale opice na kolodvorih na vlake, prebrekajo vse vagonne in pokradejo potnikom kar dosežejo. V mnogih mestih hodijo opice po ulicah kakor pri nas psi. Na Japonskem je pa udomačena samo ena opica, in sicer inuus speciosus z rdečimi lici. Ta opica je precej redka žival in zato se tembolj ceni.

Duhovna higijena, ki jo doseže človek po zgledu treh svetih opic, upodobitvenih na lesorezu v mestu Nikko, ima čudovit učinek. Menda ni dežele na svetu, kjer bi bili ljudje tako vplivni, kakor so Japonci. Ker nečemo govoriti nič slabega ali grdega, se vedno in povsod izražajo v lepih besedah. Japonci ne poznajo nobene trde ali grde besede. Posledica tega je, da svoje ravnanje večnoma dramatizira. Marsikaj, kar bi se dalo urediti z besedo, se mora urediti z dejanjem, pogosto z obupnim dejanjem.

Japonci ne raznašajo obrekovanja. Če kaj slabega ali grdega slišijo, ohranijo to zase. Tudi če slišijo Japonci obrekovanje o sebi, ne misli na razčevanje. Japonci je človek vesti. Beseda mu ne pomeni mnogo, pač pa dejanje. Tri svete opice v me-

V prednji postojanki na vzhodnem bojišču, ki jo drže italijanske čete

stu Nikko so posebljenost japonskega samopremagovanja. Noben človek na svetu se tako krčevito ne drži strogih oblik občevanja kakor Japonci. Japonci so po naravi mehki ljudje, ki si pa nalagajo trdote, kakor le redko kdo na svetu. In te trdote bole mehkega človeka bolj, kakor notranje utrjenega. In te preteče bolečine silijo občutljivega človeka na pravo pot.

Velike investicije v Argentini

Argentinska vlada polaga zdaj veliko važno t na javna dela, zlasti na gradnjo cest in mostov. S tem hoče obenem povišati poljedelstvo in industrijo, na tuji tujski promet. V severni pokrajini Tucuman bosta zgrajena dva velika nasipa. Stroški bodo znašali 18 odnosa 14 milijonov pezo. Nasipa bosta velikega pomena za poljedelstvo in industrijo, obenem se bo pa prid bilo mnogo redovitne zemlje, da bo dovolj prostora za nove naseljenke. Nasipa bosta zadrževala 400 milijonov m³ vode. V načrtu je tudi več novih zdravstvenih ustanov v Buenos Airesu in drugih večjih mestih. Stroški za ta dela bodo znašali 800 milijonov pezo.

Za nove elektrarne in naprave za umetno namakanje zemlje je določenih 650 milijonov. Obenem z že začrtimi javnimi deli, med katerimi so gradnja bolnic v Buenos Airesu v mestu Rosario de Santa Fe in drugih večjih mestih, se bo prabilo za javna dela nad 4000 milijonov pezo. Vsa ta velika delavnost je v rokah odbora za koordinacijo javnih del, tako bo lahko Argentina v znanstveni meri izkoristila svojo ogromno naravno bogastva kakor jih je doslej.

Če ti uganila luna

V pradavnih časih so videli ljudje v solnčnih in luninih mrkih strašno borbo med obema nebesnima telesoma. Mnogi ljudje so verovali, da bi bilo konec naše zemlje ali pa, da bi jo vsaj zadelo strašna katastrofa, če bi se solncu posrečilo »požreti« luna. Zato so si na vse načine prizadevali vzpodbuditi luno k čim večji bojevitosti in odporu proti njenemu najhujšemu sovražniku solncu. Ljudje so na vse glas kričali: in razbijali po raznih posodah, da je bil hrušč čim večji. Tako so mislili da jih luna sliši in da bodo njihove želje izpolnjene. Pri nekaterih divjih plemenih je ta prastar običaj ohranil do naših časov.

Code civil na Elzaškem razveljavljen

Elzaška ima še dalje časa nemško kazensko pravo, zdaj je bil pa storjen na polju izenačenja zakonov v nov korak naprej. S 1. januarjem 1943 stopi namreč po odredbi šefa civilne uprave z rednimi izjemami v veljavo celotno nemško pravo, v kolikor gre za državno pravo. Z uvedbo civilnega zakonika izgubi veljavo francoski code civil, v kolikor so sodišča po njem sploh še postopala.

Razveljavljene zakonske zveze

Rumunija je s posebnim zakonom uredila vprašanje, katere zakonske zveze sklenjene pod sovjetskimi režimom v priključnih pokrajinah so veljavne. Pod sovjetskimi režimom sklenjeni zakoni bodo priznani samo, če so pravilno vpisani v uradne knjige. Konkubinati, ki jih je dovoljeval sovjetski zakon tudi brez uradnega vpisa, ne bodo priznani, ker nasprotujejo rumunskemu pojmovanju morale.

Tudi sovjetska ločitev zakona ne bo priznana. Če so se pa ločenci tu čas zopet poročili, velja zadnja zakonska zveza.

V zrcalu anekdot

Kainz

Slavni dunajski igralec Kainz je prišel nekoč v monakovsko gledališče, kjer so ga prosili, naj se v pše v tako zvano zlato knjigo. Ko je odprl stran, kjer naj bi se bil podpisal, je opazil podpisa dveh svojih tudi slovečih tovarišev. Kajnz je prečital: — Moje življenje umetnosti — Adolf Sonnenthal.

— Moja umetnost življenju — Ernest Posart.

Kainz je pa napisal spodaj: — Gorje tistemu, ki laže! — In se podpisal.

Clemenceau

Ko je postal Clemenceau prvi minister, se je hotel osebno prepričati o govornicah, da prihajajo uradniki preporno v pisarno. Nekoga jutro je odšel ob osmih s šefom kabineta pogledat, koliko je resnice na tem. Vstopil je v prvo pisarno: nikogar. Vstopil je v drugo, tretjo, četrto in peto — vse prazno.

Sele v šesti je našel za mizo spečega uradnika. Šef kabineta ga je hotel zbuditi, toda Clemenceau ga je zadržal in mu zaspeval na uho: — Nikar ga ne budite, ker bi še ta odšel.

Adela Sandrock

Pokojna filmska igralka Adela Sandrock se je peljala nekoč, ko je bila še mlada, na počitnice. V istem kupeju se je peljal samo še neki mladenič, ki jo je skrivaj sramežljivo pogledoval. Mladenič ji je bil všeč in rada bi se bila seznanila z njim, pa ni imel poguma ogovoriti jo. Končno se ji je zdelo vse že preneumno in z odločnim glasom mu je dejala: — Fant, opozarjam vas, da bom morala čez pol ure izstopiti.

Franz Wedekind

Neka dama je prosila pisatelja Franka Wedekinda, naj bi posredoval pri neki koncertni agenciji za prireditev klavirskega koncerta, ki bi na njem prvič nastopila njena hči, Wedekind ji je ustregel in pri koncertni agenciji je narčil najmanjšo dvorano, kar so jih imeli na razpolago. Ko je prišel povedat dami o urpehu svojega posredovanja, se je zanimala tudi za dvorano.

Najel sem najboljši, kar sem mogel. Manjše dvorane niso imeli, — je odgovoril Wedekind.

— Zakaj ste pa najel najmanjšo dvorano? Bole bi bilo, če bi bil najeli večjo. — Gospa, to sem storil v vašo korist. V manjši dvorani bo manj ljudi si šlo, česa vsega vaša hči ne zna, — je odgovoril Wedekind smeje.

Arthur Schnitzler

Neki mlad književnik je potožil Arthurju Schnitzlerju, da ga pogosto mučijo težke sanje. — Če ponči dolgo delam, ne morem zaspati ali pa spim zelo nemirno, — se je pritoževal mladenič. — Tu pomoč ne bo težka, — ga je potolažil Schnitzler. — Jaz bi vam svetoval, da tisto, kar vspan večer napete, pred spanjem prečitate. To vam bo gotovo pomagalo, da boste takoj zaspa.

MED PRIJATELJICAMI

— Mar se ne zdim v tej obleki deset let mlajša?

— Seveda. A koliko si stara?

— Osemindvajset let.

— Seveda — v tej obleki.

ogledal si je tisk okrasnih etiket za steklenice in zavil je tudi v skladišče steklenic. Zdelo se je, da ga ti poseti in pregledi zelo vesele. Kar pomladil se je, njegov hladni ponos veleproizvajalca in veletrgovca se je izpremenil v bišvo dobrodušnost in zopet se je pojavil tisti bivši Vernier iz ulice de Tourville: Tisti Vernier, ki je nekoč v svoji kleti sam na edini peči in v maloštevilnih posodah kupal svoje vitriolove mešanice.

Ta čas se je bil namreč izpremenil menda tudi kot človek, telesno in moralno, Tisti debeluhasti Vernier rdečkastih brk in kodrastih las, ki je imel na sebi samo telovnik in srajco z rokavi, zavilanihmi do komolcev in ki je včasih trčil s svojimi stalnimi gosti, se je bil izpremenil v gentlemana v vsem strogega in hladnega, ki je strogo pazil na to, da bi se mu nihče preveč ne približal in ki se ni družil z nikomur, kdor mu ni bil enakoveren. Ko je odovdel, se je jel navduševati za inanjše družbe in počasi je začutil tudi potrebo po razkošju. Imel je krasne konje, imel je krasno stanovanje na Champs-Élysées; vrgel se je na avtomobilizem in ljudje so govorili o njem, da je njegova ljubica zelo draga. Ni mu bilo več treba samo izajati se za premožnega moža in Vernier-Mareuil — kajti postala je bila navada, da se je podpisoval tako z imenom svojega finančnega doma — je sicer kazal nagnjenja jare gospode, vendar se je pa znal prilagoditi tistega velikega sveta, ki je v njem zdaj živel.

Navezal je nekatera prijateljstva, ki so bila dokaj draga.

GEORGES OHNET:

6

PRODAJALEC STRUPOV

ROMAN

Grad sam ga v začetku ni prav nič zanimal. Kupil je bil to posestvo samo zato, ker se mu je bila ponudila ugodna prilika za zgraditev nove tovarne, ki bi imela tovarno pristanišče na reki in s pomočjo žične železnice zvezo z železniško progo iz Pariza do Lyonsa. S tem bi se mu zelo približala Bourgoigne kot ugodno vinsko tržišče in francoski jug kot enako ugodno tržišče raznih vrst cenenežganja. Ko je pa s svojo ženo posetil ta sijajni grad Gournville, je izrazila madame Vernier željo, da bi prežvela tu poletje. Vernier, ki je sam nadzoroval gradnjo nove tovarne, je bil s tem zadovoljen in tako je uboga, hirajoča žena živovarila šest mesecev z malim, dveletnim Kristijanom v tem mirnem, slikovitem kraju. To so bili zadnji prijetni trenutki njenega življenja. Zdelo se je, da ji zdrav gozdni zrak vrača nekaj življenjske sile in veselja. Potem se je pa vrnila in Auberville, kjer je legla v bolniško posteljo, iz katere ni več vstala.

Vernier, ki ni slutil te katastrofe, je bil ves iz sebe, ko mu je umrla žena. To ni bil solzav mož, v svojem srcu ni nosil tiste nežnosti do žene, ki povzroči ob tako nagli izgubi popoln možev obup. Znal je pa ceniti Felicitino udanost in plemenitost. Požrtvovalno je delala z njim, ko je polagal temelje svojega bogastva. Objekoval jo je, kakor bi bil objekoval izgubo zvestega tovariša. V zasebnem življenju je pa ni pogrešal. Praznino je bila zastopila samo v njegovem trgovskem življenju. Toda prezaposleni ljudje ne morejo podajevati svoje bolesti po mili volji. Vernier je imel že preveč trgovskih poslov na vratu, da bi se bil dal motiti svojim solzom. Obledel je žalno obleko in se z vso vneto lotil dela.

Prav tisto leto je odločilo o bodočnosti njegovega podjetja. Spretna in neprestana reklama v dnevnem tisku vsega sveta je bila prinesla Vernier-Mareuilovim likermem slavno ime enkrat za vselej. Prodaja je bila silno narasla in blagajna je delala že z milijoni. Tedaj si je Vernier izmislil kombinacijo, ki ga je čisto naravno privedla na misel ustanoviti lastno banko. Bil je v stalnih stikih z vinskimi veletrgovci na jugu, od katerih je kupoval ogromne množine žganja, iz katerega je izdeloval svoje likerje. Pri teh poslovnih zvezah je pogosto nadel na vinogradnike, ki so bili zašli v denarno stisko in ki so mu ponujali, vso svojo letino. Ni je potreboval, toda denar jim je rad posojal. V Moretu je dal zgraditi veliko skladišče, potem je pa proti zastavljenim letinam posojal denar vsem vinogradnikom v Charente.

Prav kmalu je opazil, da je posojanje denarja mnogo donosnejše od prodaje likerjev. In tako se je njegov sistem posojanja proti blagu kmalu izpremenil v ogromno odušerko podjetje. Obvladal in vodil je ves trg opojnih pijač. In ker so se njegovi trgovski posli širili z neverjetno naglico, je najel v Parizu v ulici de Chateaudun najprej pritličje velike hiše, potem je pa razširil svoje podjetje v prvo nadstropje Mareuil mu je pri tem prdno pomagal. Ta bivši reklamni agent, neznan človeček, ki je begal dolga leta po pariškem tlaku na vse strani, večkrat blaten liki kuža, da je le zaslužil deset frankov dnevno, je zdaj dokazal, da je izvrsten in bistroumen finančnik. Razširil je Vernierove špekulacije tudi na olje in moko. V Levantu je ustanovil žirnalnico žita in dobil v svoje roke proizvodnjo olja vse Sicilije. Uvažal je kopro in kokosove orehe in vplivu finančnega doma Vernier-Mareuil je odprl tudi Indijo, končno pa še ves Daljni vzhod.

Izdelovanje likerjev je bilo zdaj samo še postranska panoga in gotovo ni bilo tako važno, kakor drugi trgovski posli trdke Vernier-Mareuil. Toda Vernier je bil še vedno navdušen za svojo prvotno stroko, ki je bila vir njegovih prvih uspehov. Kakor v Aubervilleu tako tudi v Moretu je poveril zdaj inženjerjem vodstvo vse proizvodnje. Vendar so pa bili trenutki, ko ga je zapeljala radovednost in ob takih prilikah je navadno odšel v svoje žganjarne, kjer je skrbno pregledal vse delavnice, da bi se prepričal, ali se njegov »Kraljevski liker žolti trab« destilirata tako dobro, kakor prej. Vstopil je v laboratorij, pregledal sirovine, potrebne za proizvodnjo,